

Förtroendevalda i kommuner och regioner 2023

Förtroendevalda i kommuner och regioner 2023

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för social statistik och
analys
Solna strandväg 86
171 54 Solna
010-479 40 00

Förfrågningar Jonas Olofsson
010-479 47 18
jonas.olofsson@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Förtroendevalda i kommuner och regioner 2023
Demokratistatistik 2024:1

Elected representatives in municipalities and regions in 2023

Producer Statistics Sweden, Social Statistics
and Analysis
SE-171 54 Solna, Sweden
+46 10 479 40 00

Enquiries Jonas Olofsson
+46 10-479 47 18
jonas.olofsson@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Elected representatives in municipalities and
regions in 2023 Democracy Statistics Report 2024:1.

ISSN online (Sve) 1654-5656
URN:NBN:SE:SCB-2024- MEFTBR2401_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I denna rapport redovisas analyser om de förtroendevalda i kommuner och regioner år 2023. Till grund för analyserna ligger den totalundersökning om de förtroendevalda som Statistiska centralbyrån (SCB) genomförde under 2023. Rapporten innehåller även jämförelser med de undersökningar om förtroendevalda som SCB genomförde åren 2003, 2007, 2011, 2015 och 2019.

Undersökningen år 2023 har genomförts inom ramen för SCB:s anslag till demokratistatistik.

Rapporten har författats av Jonas Olofsson vid Sektionen för levnadsförhållanden och demokrati.

SCB i mars 2024

Marie Lidéus
Enhetschef

Thomas Helgeson
Sektionschef

Innehåll

Innehåll	3
Sammanfattning	6
Antalet förtroendevalda fortsätter att minska i kommunerna – men inte i regionerna.....	6
Kvinnor, unga och utrikes födda är fortsatt under-representerade bland förtroendevalda.....	6
Allt fler äldre politiker	7
Män har i högre utsträckning tyngre uppdrag	7
Fritidspolitiker i klar majoritet	7
Inledning	9
Definitioner och begrepp	9
Rapportens disposition	10
Antal förtroendevalda	11
Bortfall i 2023 års undersökning.....	11
Antal förtroendevalda i kommunerna	11
Antal förtroendevalda i regionerna	15
Antal förtroendeuppdrag	18
Antal förtroendeuppdrag i kommunerna.....	18
Antal förtroendeuppdrag i regionerna.....	20
Uppdragskoncentration	21
Uppdragskoncentration i kommunerna	21
Uppdragskoncentration i regionerna	23
Överlappning	24
Vilka är de förtroendevalda?	26
Varför studera social representativitet?	26
Den sociala representativiteten i kommunerna.....	27
Överlapp av kommunalt förtroendevalda över mandatperioder	34
Variationer mellan kommuner.....	35
Den sociala representativiteten i regionerna.....	40
Variationer mellan regionerna.....	44

Hur representativa är partierna?.....	44
Partiernas representativitet i kommunerna	45
Partiernas representativitet i regionerna	48
Vilka innehar vilka uppdrag?	49
Horisontell arbetsfördelning.....	49
Facknämnderna i kommunerna	49
Facknämnderna i regionerna	50
Vertikal arbetsfördelning.....	51
Olika organ och positioner i kommunerna	51
Kommunstyrelsens ordförande.....	54
Olika organ och positioner i regionerna	55
Hel- och deltidsarvoderade.....	58
Definitioner och begrepp	58
Antal hel- och deltidsarvoderade.....	59
Antal hel- och deltidsarvoderade i kommunerna	59
Antal hel- och deltidsarvoderade i regionerna	63
Vilka är de hel- och deltidsarvoderade?.....	64
Hel- och deltidsarvoderade i regionerna	67
Arvodesnivåer	69
Arvodesnivåer i kommunerna.....	69
Arvodesnivåer i regionerna.....	70
Kort om statistiken.....	71
Statistikens ändamål och innehåll.....	71
Detta omfattar statistiken.....	71
Förtroendevalda	71
Nämnder och uppdrag.....	71
Hantering av bortfall.....	72
Hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda	73
Hantering av bortfall.....	73

Information om statistikens framställning.....	73
Information om statistikens kvalitet	76
Referenser.....	78
Elected representatives in municipalities and regions in 2023	81
List of tables.....	83
List of graphs.....	85
List of maps.....	85
List of terms	86

Sammanfattning

I rapporten Förtroendevalda i kommuner och regioner 2023 redovisas analyser baserade på uppgifter om förtroendevalda som landets kommuner och regioner har skickat in till Statistiska centralbyrån (SCB).

Antalet förtroendevalda fortsätter att minska i kommunerna – men inte i regionerna

Antalet förtroendevalda i kommunerna fortsätter att minska jämfört med tidigare mandatperioder. År 2023 uppgick det totala antalet förtroendevalda i kommunerna till 34 500 personer. Jämfört med år 2019 innebär det en minskning med ungefär 1 400 personer. I regionerna däremot ökade antalet förtroendevalda. Där uppgår antalet förtroendevalda till drygt 4 700 personer, vilket är en ökning med ungefär 140 personer jämfört med föregående mandatperiod. Därmed fortsätter trenden med allt färre politiker på lokal nivå, men liksom föregående mandatperiod ökade antalet förtroendevalda något på regional nivå.

Även antalet förtroendeuppdrag minskade i kommunerna jämfört med 2019. Totalt är det cirka 59 900 uppdrag vilket är ungefär 830 uppdrag färre än 2019. I genomsnitt hade varje förtroendevald 1,74 förtroendeuppdrag, vilket var en liten ökning från 2019 års undersökning då uppdragskoncentrationen var 1,69. I regionerna däremot ökade antalet förtroendeuppdrag till cirka 7 900, vilket var en ökning med drygt 330 uppdrag. Uppdragskoncentrationen ökade också något till 1,69 i regionerna. 2019 var uppdragskoncentrationen 1,67.

Kvinnor, unga och utrikes födda är fortsatt under-representerade bland förtroendevalda

Undersökningen visar att kvinnor fortsatt är underrepresenterade bland de förtroendevalda i kommunerna. Totalt sett är andelen kvinnor bland de förtroendevalda 43 procent, jämfört med 50 procent i befolkningen. Bland dem under 65 år uppgår andelen kvinnor till 45 procent jämfört med 40 procent bland dem 65 år och äldre.

Unga, i åldrarna 18–29 år, är underrepresenterade jämfört med befolkningen. De utgör 6 procent av kommunpolitikerna vilket är 12 procentenheter lägre än andelen i befolkningen. Andelen unga har minskat något sedan 2019 då 7 procent av de förtroendevalda var under 30 år.

Utrikes födda är underrepresenterade bland de förtroendevalda. Ungefär 23 procent av befolkningen över 18 år är utrikes födda. Motsvarande andel bland de förtroendevalda i kommunerna är 10 procent, vilket är samma nivå som 2023.

Resultaten från 2023 års undersökning visar liksom tidigare undersökningar att personer med eftergymnasial utbildning, höginkomsttagare och offentliganställda är överrepresenterade bland de förtroendevalda i kommuner och regioner.

Liknande mönster vad gäller olika gruppers representativitet finns bland förtroendevalda i regionerna, men det finns vissa skillnader. Kvinnor är inte underrepresenterade i lika hög grad. Personer med eftergymnasial utbildning och höginkomsttagare är i högre grad överrepresenterade bland regionpolitikerna jämfört med kommunpolitikerna. Detta mönster har även funnits i tidigare undersökningar.

Allt fler äldre politiker

Andelen av de förtroendevalda som är 65 år och äldre fortsätter att öka som andel av de förtroendevalda. Totalt utgör de 33 procent av de förtroendevalda i kommunerna. Det är en ökning med 2 procentenheter jämfört med 2019 och denna åldersgrupp är därmed överrepresenterad jämfört med befolkningen. Det är framför allt bland män som vi har en överrepresentation i denna åldersgrupp. Bland regionernas förtroendevalda har däremot andelen 65 år och äldre minskat något, vilket uteslutande beror på en minskning bland kvinnor. Andelen är ändå nästan i nivå med befolkningen.

Män har i högre utsträckning tyngre uppdrag

Studerar man fördelningen av förtroendeuppdrag efter kön blir det tydligt att det är en större andel män än kvinnor som har tyngre politiska uppdrag. Ju tyngre uppdraget är desto lägre andel kvinnor innehar dessa. Bland de förtroendevalda i kommunfullmäktige är andelen kvinnor 43 procent, jämfört med 41 procent i kommunstyrelserna, där makten är större. Studerar man olika positioner i nämnder och styrelser blir mönstret än tydligare. 38 procent av ordförandena i kommunerna är kvinnor. Ännu färre, 35 procent, av kommunstyrelsernas ordförande är kvinnor, vilket dock är en ökning med tre procentenheter jämfört med 2019.

I regionerna är andelen kvinnor och män betydligt jämnare. Det gäller både för fullmäktige och styrelser samt för ordförande- och vice ordförandeposter.

Fritidspolitiker i klar majoritet

I likhet med tidigare undersökningar är fritidspolitikerna, det vill säga förtroendevalda med ett arvode för politiska uppdrag som understiger en 40 procentig arbetstid, i klar majoritet. Det gäller både i kommunerna och i regionerna. I kommunerna är det närmare 1 500 personer, motsvarande 4 procent, som är hel- eller deltidsarvoderade. I regionerna är det cirka 320 personer, motsvarande 7 procent, som är hel- eller deltids-arvoderade.

Antalet deltidsarvoderade är återigen fler än de heltidsarvoderade, det gäller både i kommunerna och i regionerna.

Av de hel- eller deltidsarvoderade i kommunerna är 41 procent kvinnor och 59 procent män, vilket är en något lägre andelen kvinnor och högre andel män bland de förtroendevalda totalt sett. Unga och utrikes födda personer är underrepresenterade bland de arvoderade jämfört med samtliga förtroendevalda. Det ser ut på ett liknande sätt i regionerna.

För första gången blev det ett bortfall i undersökningen då sju kommuner inte skickade in uppgifter om förtroendeuppdrag till SCB och 15 kommuner inte svarade på uppgifter om Hel- och deltidsarvoderade. Hur detta har hanterats framgår i *Kort om statistiken*.

Inledning

Den här rapporten presenterar resultaten av 2023 års undersökning om förtroendevalda i kommuner och regioner. Rapporten är en uppföljning av rapporten *Det nya seklets förtroendevalda* (Bäck & Öhrvall 2004), vilken presenterade resultaten av 2003 års undersökning samt rapporterna från 2007, 2011, 2015 och 2019 års undersökningar.

Undersökningar om förtroendevaldas antal och representativitet i kommunerna har en lång tradition i Sverige. Mellan 1971 och 1999 genomförde Svenska kommunförbundet undersökningar riktade till landets samtliga kommuner. Statistiska centralbyrån (SCB) har genomfört motsvarande undersökningar sex gånger inklusive denna från 2003.

2003 genomfördes undersökningen av SCB på uppdrag av Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet och Justitiedepartementet. Undersökningarna år 2007 och 2011 har genomförts inom ramen för SCB:s anslag till demokratistatistik och med finansiellt stöd från Sveriges Kommuner och Landsting. Undersökningarna som har genomförts under 2015, 2019 och 2023 är helt genomförda inom ramen för SCB:s anslag till demokratistatistik.

De sex undersökningar av förtroendevalda som SCB genomfört skiljer sig från tidigare undersökningar i framför allt två avseenden. För det första har SCB samlat in de förtroendevaldas personnummer, vilket möjliggör användning av registerstatistik för att mer ingående kunna analysera olika gruppers representativitet. Med personnummer har undersökningens kvalitet kunnat höjas genom att fler kontroller av datamaterialet varit möjliga. För det andra innefattar de fem senaste undersökningarna även information om de förtroendevalda i landstingen, eller regionerna som de genomgående heter i denna rapport. För mer information om vilka uppgifter som samlas in se fakta om statistiken.

Definitioner och begrepp

För en analys av förtroendevalda krävs en tydlig definition av vilka som skall definieras som förtroendevalda. Undersökningen år 2023 utgår från samma definition som använts sedan 2003 års undersökning. Med förtroendevalda menas här ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer.¹ Definitionen är

¹ I 2003 års definition ingick även revisorsersättare, men den förändring av kommunallagen som riksdagen beslutade om 2006 (lag 2006:369) innebar att minsta antal revisorer utökats från 3 till 5 samtidigt som ersättarposterna avskaffats.

baserad på kommunallagens definition av förtroendevalda.² I den här rapporten används begreppen förtroendevald och politiker synonymt.

Den definitionen av förtroendevalda innebär att det finns ett antal förtroendeuppdrag som inte ingår i den population som här studeras. Till de förtroendeuppdrag som exkluderas hör framför allt uppdrag i olika råd, nämndutskott, styrelser i kommunala bolag och olika samarbetsorgan. Eftersom de flesta som har något av dessa uppdrag även har uppdrag som faller inom definitionen i undersökningen av förtroendevalda påverkas emellertid inte studier av representativiteten nämnvärt. Hur definitionen av förtroendevalda utformas påverkar framför allt beräkningar av antalet förtroendeuppdrag. Den definition som har valts möjliggör jämförelser över tid.

Rapporten innehåller även beskrivningar av de hel- och deltidsarvoderade i kommuner och regioner. Hur hel- och deltidsarvoderade har definierats framgår i det kapitlet.

Rapportens disposition

I nästa kapitel redovisas antalet förtroendevalda i kommuner och regioner, över tid och efter parti. Det följande kapitlet innehåller uppgifter om antal förtroendeuppdrag. Redovisning av uppdragskoncentrationen i kommuner och regioner behandlas i nästföljande kapitel Uppdragskoncentration. Det inkluderar även redovisningar av överlappningar av olika uppdrag.

Sedan kommer ett kapitel som beskriver de förtroendevalda utifrån olika aspekter av social representativitet. De förtroendevalda jämförs med väljarna utifrån bland annat kön, ålder och utländsk bakgrund. Dessutom görs jämförelser med förhållandena år 2019. Även partiernas representativitet redovisas. Därefter följer ett kapitel som beskriver vilka personer som innehar olika uppdrag redovisat efter uppdragens inriktning och position.

I det sista kapitlet redovisas statistik över hel- och deltidsarvoderade i kommuner och regioner. I slutet av rapporten finns ett avsnitt med fakta om statistiken samt en bilaga med vissa redovisningar per kommun och regioner.

² Kommunallagens definition har förändrats något genom ett riksdagsbeslut 2006 (lag 2006:369), men för att behålla jämförbarhet över tid håller vi här fast vid samma definition som vid 2003 års undersökning.

Antal förtroendevalda

De förtroendevaldas antal har diskuterats i ett flertal olika statliga utredningar under efterkrigstiden. Det har inte alltid varit ett högre antal förtroendevalda som eftersträvats. Stig Montin påpekar att det på 1940-talet fanns farhågor kring att ett stort antal förtroendevalda skulle innebära svårigheter att finna lämpliga personer (Montin 2006; se även SOU 1945:38). På senare tid har dock behovet av fler förtroendevalda lyfts fram vid ett flertal tillfällen. I propositionen *Demokrati för det nya seklet*, som antogs av riksdagen i början av år 2002, anges att en långsiktig målsättning är att antalet förtroendevalda i kommuner och regioner ska öka (Proposition 2001/02:80). I januari 2016 lade 2014 års demokratiutredning fram sitt slutbetänkande *Låt fler forma framtiden!* Utredningen slår fast att de mål som tidigare formulerats om ett ökat antal förtroendevalda i kommuner och regioner är fortsatt relevanta. Utredningen anger bland annat skäl som att åsiktsrepresentativiteten ökar med fler förtroendevalda och att fler personer får egen erfarenhet av politisk verksamhet.

Bortfall i 2023 års undersökning

I 2023 års undersökning var det totalt sju kommuner som inte skickade in uppgifter om förtroendeuppdrag till SCB. I tabell 2.1, diagram 2.1 och i texten som hör till har antalet förtroendevalda i dessa kommuner uppskattats utifrån antal i tidigare undersökningar. I övriga tabeller och diagram finns dock inga uppskattade uppgifter med för dessa kommuner, därmed finns det en viss diskrepans mellan tabell 2.1 och övriga tabeller och diagram i kapitlet. Se mer om hur detta har beräknats i *Kort om statistiken*.

Antal förtroendevalda i kommunerna

Undersökningen år 2023 visar att antalet förtroendevalda i kommunerna uppgår till drygt 34 500 personer. I förhållande till år 2019 har antalet förtroendevalda minskat med närmare 1 400 personer. Därmed har det genomsnittliga antalet förtroendevalda minskat till 119 per kommun 2023 från 124 per kommun 2019.

Trenden med allt färre förtroendevalda i kommunerna håller alltså i sig. Under efterkrigstiden har antalet förtroendevalda i kommunerna, med något undantag, sjunkit. I början av 1950-talet fanns det i kommunerna omkring 200 000 förtroendevalda. Sedan dess har alltså antalet förtroendevalda minskat rejält. Det bör dock nämnas att antalet kommuner också har minskat under samma period. I början av 1950-talet fanns ungefär 2 500 kommuner i Sverige. Antalet minskade kraftigt i och med 1952 års storkommunreform. Efter den reformen fanns drygt 1 000 kommuner kvar (Gustafsson 1999). Ungefär ett årtionde senare följde den andra stora kommunindelningsreformen. Den pågick från 1962 fram till 1974 och syftade till att genom sammanslagningar skapa större kommuner. Anledningen till att den sträckte sig över så lång tid

var att kommunsammanslagningarna i början skedde på frivillig basis. Senare beslutade riksdagen med knapp majoritet att indelningsreformen skulle vara färdig senast 1 januari 1974 och att sammanslagningar fick ske även om enskilda kommuner motsatte sig det. När reformen år 1974 slutförts fanns 278 kommuner i Sverige.⁵ Sedan dess har ett antal kommuner delats och år 2023 finns det 290 kommuner i Sverige.

Även antalet mandat i kommunfullmäktige minskar. Det är 86 mandat färre att fördela i kommunernas fullmäktige 2022 jämfört med 2018. I 24 av 290 kommuner minskar antalet platser i fullmäktige och en ökning sker i tio kommuner. Drygt en tredjedel av alla förtroendevalda är ordinarie ledamöter i fullmäktige och förändringar av antal mandat påverkar även antalet ersättare i kommunerna.

Tabell 2.1

Totalt och genomsnittligt antal förtroendevalda i kommunerna, år 1951–2023

Table 2.1 Total and average number of elected representatives in municipalities. 1951–2023

År	Antal förtroendevalda	Antal kommuner	Genomsnittligt antal förtroendevalda per kommun
1951	200 000	2 500	80
1962	125 000	1 000	125
1974	50 000	278	180
1980	70 000	279	250
1993	50 000	286	175
1995	48 000	288	166
1999	44 500	289	154
2003	42 226	290	146
2007	39 150	290	135
2011	38 012	290	131
2015	36 845	290	127
2019	35 886	290	124
2023	34 524	290	119

Källor: Gustafsson 1999; Gustafsson 1970; Wallin, Bäck & Tabor 1981; SOU 1993:90; Svenska kommunförbundet 1996; Hagevi 1999 (siffrorna är approximativa); Från 2003 och framåt Undersökningen om förtroendevalda i kommuner och regioner (SCB). 2023 saknas svar från sju kommuner och uppgifter om antal förtroendevalda har uppskattats utifrån antal förtroendevalda i tidigare undersökningar. Se *Kort om statistiken* för mer information.

Merparten av den minskning av antalet förtroendevalda som skett under efterkrigstiden kan kopplas samman med de stora kommunsammanslagningarna. När man ser till de mätningar som genomförts under de senaste åren, då antalet kommuner har varit mer stabilt, kan en tydlig nedgång konstateras. Som framgår av tabell 2.1 har

⁵ Resonemanget är hämtat från Persson och Öhrvall 2008.

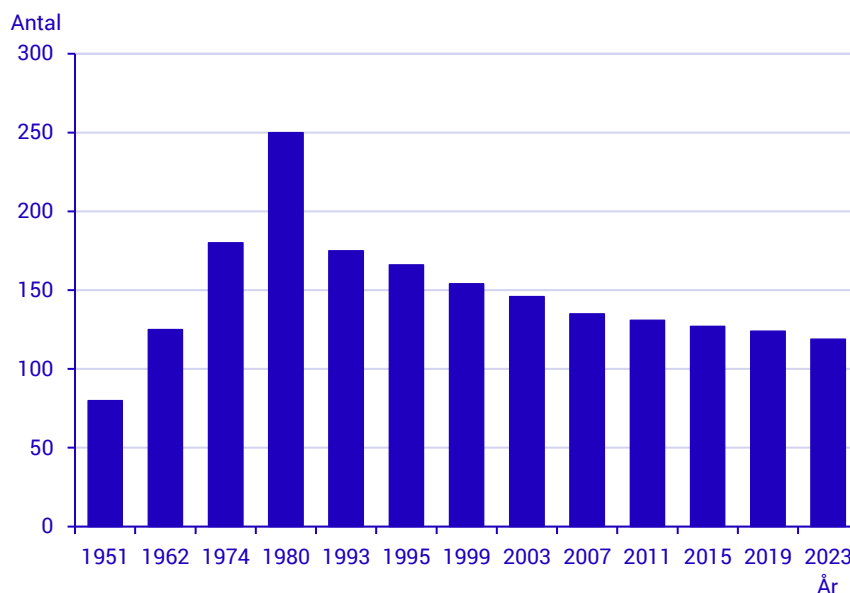
antalet förtroendevalda under de senaste 20 åren minskat med närmare 8 000 personer.

Även om kommunsammanslagningarna ledde till färre förtroendevalda, blev antalet per kommun något högre, vilket illustreras av diagram 2.1. Sedan 1980 har dock det genomsnittliga antalet förtroendevalda per kommun minskat vid varje undersökningstillfälle. År 2023 är det antalet 119, vilket kan jämföras med 1980 års genomsnitt på 250 förtroendevalda per kommun. Även om den generella trenden är att antalet förtroendevalda minskar kan noteras att antalet förtroendevalda har ökat i närmare tre av tio kommuner sedan 2019.

Diagram 2.1

Det genomsnittliga antalet förtroendevalda i kommunerna, år 1951–2023

Graph 2.1 Average numbers of elected representatives in municipalities. 1951–2023

Källor: Gustafsson 1999; Gustafsson 1970; Wallin, Bäck & Tabor 1981; SOU 1993:90; Svenska kommunförbundet 1996; Hagevi 1999 (siffrorna är approximativa); Från 2003 och framåt Undersökningen om förtroendevalda i kommuner och regioner (SCB). 2023 saknas svar från sju kommuner och uppgifter om antal förtroendevalda har uppskattats utifrån antal förtroendevalda i tidigare undersökningar. Se *Kort om statistiken* för mer information.

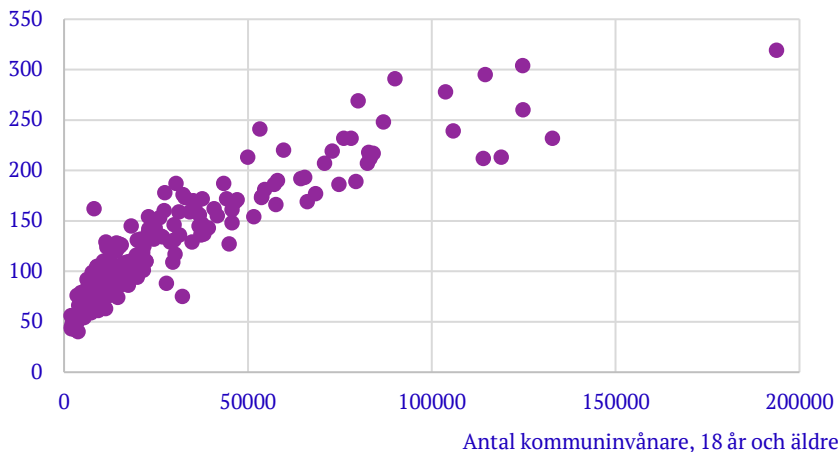
Det finns en samvariation mellan befolkningens storlek och antalet förtroendevalda i kommunerna. Stora kommuner har oftast många förtroendevalda medan små kommuner har få förtroendevalda (Se diagram 2.2). I Bjurholm, som är landets minsta kommun, finns 56 förtroendevalda, medan det i Stockholm finns cirka 604 förtroendevalda. Ljusnarsbergs kommun har med 40 förtroendevalda det lägsta antalet.

Diagram 2.2

Antal förtroendevalda per kommun och befolkningsstorlek per kommun, år 2023

Graph 2.2 Number of elected representatives per municipality and size of population by municipality. 2023

Antal förtroendevalda

Kommentar: diagrammet visar landets kommuner med antal invånare på den vertikala axeln och antalet förtroendevalda på den horisontella axeln. Utöver de sju kommunerna som inte har svarat ingår inte heller kommuner med fler än 200 000 invånare 18 år och äldre (dvs. Stockholm, Göteborg och Malmö) i diagrammet.

Antalet invånare per förtroendevald brukar ses som en indikator på hur stor kontaktytan är mellan politiker och väljare. Det bygger på antagandet om att ett mindre antal invånare per politiker ökar chansen för kontakt. År 2023 är det genomsnittliga antalet invånare per förtroendevald 309 för hela befolkningen, vilket är en ökning jämfört med 2019, då antalet invånare per förtroendevald var 288. I tabell 2.2 presenteras de tio kommuner som år 2023 har högst respektive lägst antal invånare per förtroendevald. Tabellen visar att stora kommuner har ett större antal invånare per politiker jämfört med mindre kommuner.

Tabell 2.2

De tio kommunerna med högst respektive lägst antal invånare per förtroendevald, år 2023

Table 2.2 The ten municipalities with highest and lowest number of inhabitants per elected representative. 2023

Högst antal invånare per förtroendevald	Lägst antal invånare per förtroendevald
Stockholm 1 630	Bjurholm 42
Göteborg 1 353	Åsele 52
Malmö 1 073	Dorotea 54
Uppsala 759	Malå 54
Linköping 718	Övertorneå 54
Helsingborg 709	Arjeplog 56
Norrköping 685	Sorsele 57
Västerås 610	Markaryd 63
Lerum 580	Överkalix 66
Umeå 553	Ydre 68

Kommentar: resultat för de sju kommunerna som inte deltagit i undersökningen ingår inte i sammanställningen. Se *Kort om statistiken* för mer information.

Fördelningen av de förtroendevalda efter parti följer i stort sett partiernas mandatfördelning i fullmäktige även om det finns vissa skillnader, framförallt Sverigedemokraterna har färre, se tabell 2.3.

Tabell 2.3

Förtroendevalda i kommunerna efter parti, år 2023. Antal och procentuell fördelning
Table 2.3 Elected representatives in municipalities by party 2023. Number and breakdown into percentage

Parti	Antal förtroendevalda	Procentuell	
		fördelning av förtroendevalda	Mandatfördelning i fullmäktige
Moderaterna	6 468	19	20
Centerpartiet	3 617	11	10
Liberalerna	1 968	6	4
Kristdemokraterna	2 474	7	6
Miljöpartiet	1 242	4	2
Socialdemokraterna	9 953	29	30
Vänsterpartiet	2 479	7	6
Sverigedemokraterna	3 844	11	17
Övriga	1 743	5	5
Totalt	33 788	100	100

Kommentar: Övriga partier inkluderar även förtroendevalda utan partitillhörighet. Resultaten avser de 283 kommuner som deltagit i undersökningen. Se *Kort om statistiken* för mer information.

Antal förtroendevalda i regionerna

Det har historiskt sett genomförts färre studier av förtroendevalda i regionerna än av förtroendevalda i kommunerna. I denna rapport presenteras statistik över de förtroendevalda i regionerna från 2003 och framåt.

År 2023 är det totala antalet förtroendevalda i de 20 regionerna drygt 4 700, vilket är ungefär 140 fler än jämfört med 2019. Antalet förtroendevalda varierar stort mellan regionerna. Lägst antal återfinns i Region Jämtland Härjedalen med 138 förtroendevalda, medan Västra Götalandsregionen ligger i topp med 597 förtroendevalda.

Antalet invånare per förtroendevald är som störst i Region Stockholm och som lägst i Region Blekinge. Det genomsnittliga antalet invånare per regionpolitiker är 2 222 jämfört med 2 249 år 2019.

Tabell 2.4**Antal förtroendevalda och befolkningens storlek och antal invånare per förtroendevald i regionerna, år 2023 och differens år 2023–2019**

Table 2.4 Number of elected representatives in regions and number of inhabitants per representative in county councils. 2023 and difference between 2023 and 2019

Regioner	2023		Differens 2023–2019		
	Antal förtroendevalda	Befolkningens storlek	Antal invånare per förtroendevald	Antal förtroendevalda	Antal invånare per förtroendevald
Västra Götalandsregionen	597	1 758 656	2 946	-26	+176
Region Skåne	444	1 414 324	3 185	+13	-11
Region Stockholm	395	2 440 027	6 177	+14	-62
Region Östergötland	253	471 912	1 865	+75	-750
Region Örebro län	239	307 772	1 288	-9	+59
Region Halland	226	342 805	1 517	+46	-338
Region Uppsala	218	400 682	1 838	+41	-330
Region Gävleborg	211	287 334	1 362	+20	-143
Region Värmland	207	283 976	1 372	+19	-130
Region Västernorrland	204	243 265	1 192	-13	+62
Region Dalarna	198	288 310	1 456	-71	+386
Region Västerbotten	190	276 295	1 454	+13	-81
Region Jönköpings län	189	369 113	1 953	+6	-34
Region Sörmland	179	302 566	1 690	-5	+73
Region Blekinge	172	158 740	923	-1	0
Region Kalmar län	171	247 711	1 449	-4	+46
Region Västmanland	161	280 713	1 744	+11	-95
Region Norrbotten	161	249 177	1 548	+2	-25
Region Kronoberg	155	204 335	1 318	+9	-62
Region Jämtland Härjedalen	138	132 670	961	+3	-8
Totalt	4 708	10 460 383	2 222	+143	-27

Antalet förtroendevalda i regionerna fortsätter att öka och som en konsekvens har också antalet invånare per förtroendevald minskat med 27 personer jämfört med 2019. Det är framför allt de tre folkrikaste regionerna som drar upp genomsnittet.

Fördelningen av de förtroendevalda i regionerna efter parti följer på det stora hela partiernas mandatfördelning i regionfullmäktige vilket tabell 2.5 visar.

Tabell 2.5

Förtroendevalda i regionerna efter parti, år 2023. Antal och procentuell fördelning

Table 2.5 Elected representatives in regions by party 2023. Number and breakdown into percentage

Parti	Antal förtroendevalda	Procentuell fördelning av förtroendevalda	Mandatfördelning i fullmäktige
Moderaterna	879	19	19
Centerpartiet	411	9	7
Liberalerna	231	5	3
Kristdemokraterna	419	9	8
Miljöpartiet	128	3	2
Socialdemokraterna	1 445	31	33
Vänsterpartiet	419	9	9
Sverigedemokraterna	630	13	16
övriga partier	146	3	3
Totalt	4 708	100	100

Antal förtroendeuppdrag

Antal förtroendeuppdrag i kommunerna

Det totala antalet förtroendeuppdrag i kommunerna uppgår år 2023 till närmare 59 900. Av tabell 3.1 framgår det att det är minskning med drygt 800 uppdrag jämfört med 2019.

Tabell 3.1

Antal förtroendeuppdrag i kommunerna, år 1999–2023

Table 3.1 Number of elected representative positions in municipalities. 1999–2023

År	Antal förtroendeuppdrag	Förändring från föregående period
1999	68 474	
2003	66 604	-1 870
2007	63 455	-3 149
2011	62 609	-846
2015	60 624	-1 985
2019	60 758	+134
2023	59 931	-827

Källor: Hagevi 1999; Undersökningen om förtroendevalda i kommuner och regioner (SCB) 2003, 2007, 2011, 2015, 2019 och 2023. 2023 saknas svar från sju kommuner. I tabellen har antalet förtroendeuppdrag uppskattats utifrån antal förtroendeuppdrag i tidigare undersökningar i dessa kommuner. Se Kort om statistiken för mer information.

Ungefär 5 procent av förtroendeuppdragen år 2023 består av ordförandeposter och 7 procent består av vice ordförandeposter. I vissa kommuner har man första och andra vice ordförande, vilket gör att antalet vice ordförandeposter är större än antalet ordförandeposter. De ordinarie posterna utgör 58 procent av förtroendeuppdragen, medan övriga 42 procent består av ersättarposter. Tabell 3.2 redovisar hur antalet förtroendeuppdrag i kommunerna är fördelat över olika typer av positioner för åren 2003 till 2023.

Tabell 3.2

Förtroendeuppdrag i kommunerna efter position, år 2003–2023. Antal och procent

Table 3.2 Elected representative positions in municipalities by position. 2003–2023. Number and percent

Position	2003		2007		2011		2015		2019		2023	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Ordförande	2 928	4	2 920	5	2 928	5	2 809	5	2 824	5	2 787	5
Vice ordförande	4 033	6	4 090	6	4 141	7	4 074	7	4 241	7	4 223	7
Övriga ordinarie ledamöter	29 939	45	29 245	46	29 065	46	28 177	46	27 917	46	26 929	46
Ersättare	29 704	45	27 195	43	26 466	42	25 564	42	25 776	42	25 009	42
Totalt	66 604	100	63 450	100	62 600	100	60 624	100	60 758	100	58 948	100

Kommentar: För fem vakanta förtroendeuppdrag har ingen position angivits 2007. År 2011 har ingen position angivits för 9 vakanta förtroendeuppdrag. 2023 saknas uppgifter om förtroendeuppdrag helt avseende sju kommuner. Detta förklarar differensen i totala antalet förtroendeuppdrag mellan tabell 3.1 och tabell 3.2.

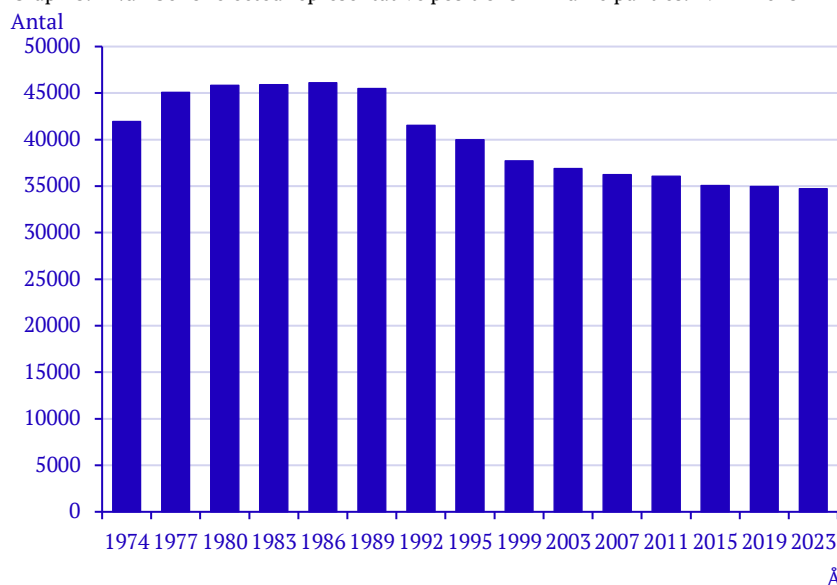
Som konstaterades i förra kapitlet sjönk antalet förtroendevalda i samband med kommunsammanslagningarna som ägde rum 1952 och 1962–1974. Även antalet förtroendeuppdrag sjönk i samband med dessa sammanslagningar, men inte i samma omfattning. För att kunna studera utvecklingen av antalet uppdrag över tid används uppgifter om ordinarie uppdrag. Det innebär att antalet uppdrag blir färre.

Under slutet av 1970-talet skedde en ökning av antalet ordinarie uppdrag. Det berodde främst på tillkomsten av lokala organ som kommundelsnämnder, vilka bland annat syftade till att bredda gruppen av förtroendevalda. Diagram 3.1 visar antalet ordinarie förtroendeuppdrag under perioden 1974–2023

Diagram

3.1 Antal ordinarie förtroendeuppdrag i kommunerna, år 1974–2023

Graph 3.1 Number of elected representative positions in municipalities. 1974–2023

Källor: Hagevi 1999; Undersökningen om förtroendevalda i kommuner och regioner (SCB) 2003, 2007, 2011, 2015, 2019 och 2023. 2023 saknas svar från sju kommuner. I diagrammet har antalet ordinarie förtroendeuppdrag uppskattats utifrån antal förtroendeuppdrag i tidigare undersökningar i dessa kommuner. Se *Kort om statistiken* för mer information.

I början av 1990-talet började antalet förtroendeuppdrag att minska efter att ha stått förhållandevis still under 1980-talet. Minskningen hänger samman med den nya kommunallag 1991 som gav kommunerna större frihet att omstrukturera sin organisation. Det ledde till en minskning av antalet nämnder och därmed av antalet förtroendeuppdrag. Att antalet nämnder minskade då kommunerna fick större frihet att utforma sin organisation förklaras sannolikt av att man såg dessa omstruktureringar som en möjlighet att effektivisera den kommunala verksamheten (Gustafsson 1999). Den minskning av antalet förtroendeuppdrag som inleddes i början av 1990-talet har sedan fortsatt, dock i avtagande takt sedan 1999.

I kapitlet om antal förtroendevalda finns exempel på en form av omorganisation som innebär att antalet förtroendevalda minskar enligt den definition som används i denna undersökning. Andra typer av omorganisationer kan också förklara ett minskat antal uppdrag i vissa kommuner. Det handlar då om nämnder som har slagits ihop, nämnder som har tagits bort som till exempel olika stadsdelsnämnder eller gemensamma nämnder mellan två och flera kommuner.

Antal förtroendeuppdrag i regionerna

Undersökningen år 2023 visar att det finns drygt 7 940 förtroendeuppdrag i regionerna. Antalet uppdrag är det högsta uppmätta sedan undersökningen började göras i regionerna 2003. Jämfört med 2019 har regionerna drygt 330 fler uppdrag.

Tabell 3.3

Antal förtroendeuppdrag i regionerna, år 2003–2023

Table 3.3 Number of elected representative positions in regions. 2003–2023

År	Antal förtroendeuppdrag	Förändring från föregående period
2003	7 329	
2007	6 999	-330
2011	7 046	+47
2015	7 041	-5
2019	7 611	+570
2023	7 943	+332

År 2023 utgör ordförandeposter, liksom tidigare, 3 procent av det totala antalet förtroendeuppdrag i regionerna, vilket framgår av tabell 3.4. Det är en något lägre andel än motsvarande andel i kommunerna. I regionerna är fullmäktigeförsamlingarna mycket större än i kommunerna. Det kan vara en bidragande förklaring till denna skillnad eftersom det innebär ett stort antal ledamöter och ersättare per ordförande. Jämfört med tidigare mandatperioder är fördelningen mellan olika typer av uppdrag i regionerna likartad.

Tabell 3.4

Förtroendeuppdrag i regionerna efter position, år 2003–2023. Antal och procent

Table 3.2 Elected representative positions in regions by position. 2003–2023. Number and percent

Position	2003		2007		2011		2015		2019		2023	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Ordförande	231	3	224	3	224	3	225	3	245	3	252	3
Vice ordförande	338	5	311	4	316	4	314	4	379	5	354	4
Övriga ordinarie ledamöter	3 259	45	3 220	46	3 309	47	3 272	46	3 393	45	3 533	45
Ersättare	3 501	48	3 244	46	3 195	45	3 230	46	3 594	47	3 785	48
Totalt	7 329	100	6 999	100	7 044	100	7 041	100	7 611	100	7 924	100

Kommentar: År 2011: För 2 vakanta förtroendeuppdrag har ingen position angivits. 2023 saknas uppgift om position för 19 uppdrag. Detta förklarar differensen i totala antalet förtroendeuppdrag mellan tabell 3.3 och tabell 3.4.

Uppdragskoncentration

Uppdragskoncentration i kommunerna

Det totala antalet uppdrag i kommunerna är fler än det totala antalet förtroendevalda. Att antalet uppdrag är fler än antalet förtroendevalda förklaras med att en och samma person kan ha mer än ett uppdrag.

I tabell 4.1 redovisas de förtroendevalda efter antalet kommunala förtroendeuppdrag som de innehar, för åren 1999–2023. Uppgifterna från 2023 års undersökning visar att 52 procent av de förtroendevalda endast har ett förtroendeuppdrag. En relativt stor grupp förtroendevalda, 30 procent, har två kommunala uppdrag. 13 procent av politikerna har tre uppdrag och 5 procent har fyra eller fler uppdrag. Fördelningen efter antal uppdrag ser ungefär likadan ut för kvinnor som för män, men skiljer sig något avseende ålder. Det är mer vanligt bland dem i åldrarna 30–64 år att ha mer än ett uppdrag jämfört med dem 18–29 respektive 65 år och äldre.

Tabell 4.1

Förtroendevalda i kommunerna efter antal uppdrag, år 1999–2023. Procent

Table 4.1 Elected representatives in municipalities by number of assignments. 1999–2023. Percent

Antal uppdrag	1999	2003	2007	2011	2015	2019	2023
1 uppdrag	60	57	55	54	55	53	52
2 uppdrag	30	31	32	31	30	30	30
3 uppdrag	9	10	11	12	12	12	13
4 uppdrag eller fler	1	2	2	3	3	4	5
Totalt	100	100	100	100	100	100	100

Källor: Hagevi 1999; Undersökningen om förtroendevalda i kommuner och regioner (SCB) 2003, 2007, 2011, 2015, 2019 och 2023. Resultaten 2023 Avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Av tabellen framgår det att andelen förtroendevalda med endast ett uppdrag har minskat från 60 till 52 procent sedan 1999. Det innebär att andelen förtroendevalda som har två eller fler uppdrag har ökat, vilket visar en ökad uppdragskoncentration. De förtroendevalda kan även ha ytterligare kommunala förtroendeuppdrag utöver de som redovisas i denna rapport, exempelvis uppdrag i kommunala bolagsstyrelser. Det innebär att uppdragskoncentrationen kan vara högre än vad tabellen visar.

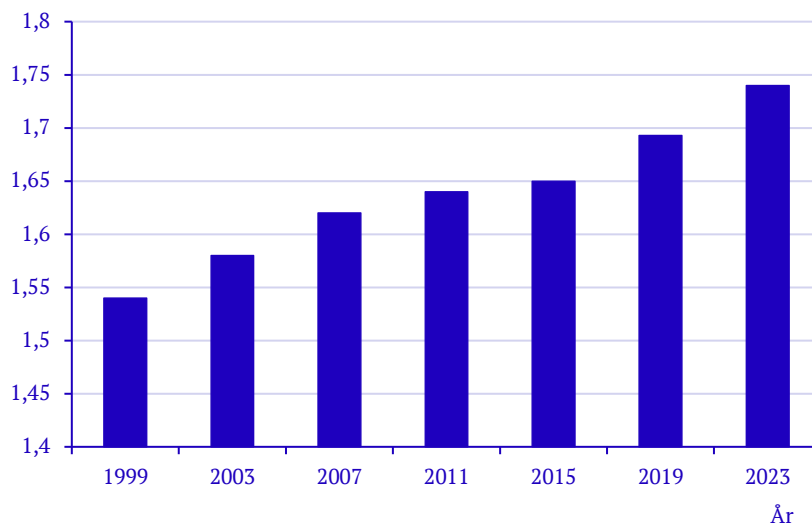
Uppdragskoncentration kan även studeras genom att använda det genomsnittliga antalet uppdrag som de förtroendevalda har. Det genomsnittliga antalet uppdrag per person har ökat från 1,54 år 1999 till 1,74 år 2023, se diagram 4.1.

Diagram 4.1

Genomsnittligt antal uppdrag per förtroendevald i kommunerna, år 1999–2023

Graph 4.1 Average numbers of assignments per elected representative in municipalities. 1999–2023

Uppdragskoncentration

Källor: Hagevi 1999; Undersökningen om förtroendevalda i kommuner och regioner (SCB) 2003, 2007, 2011, 2015, 2019 och 2023. Resultaten 2023 avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

I tabell 4.2 redovisas de tio kommuner där det genomsnittliga antalet uppdrag per förtroendevald är högst respektive lägst. Generellt sett är uppdragskoncentrationen högre i små kommuner och lägre i större kommuner.

Tabell 4.2

De tio kommuner med högst respektive lägst genomsnittligt antal uppdrag per förtroendevald, år 2023

Table 4.2 The ten municipalities with highest and lowest average number of assignments per elected representative. 2023

Högst genomsnittligt antal uppdrag per förtroendevald		Lägst genomsnittligt antal uppdrag per förtroendevald	
Arjeplogs	2,56	Göteborgs	1,33
Munkedals	2,55	Malmö	1,36
Ljusnarsbergs	2,48	Örebro	1,37
Laxå	2,33	Uppsala	1,41
Vaxholms	2,29	Värnamo	1,44
Lessebo	2,28	Jönköpings	1,44
Krokoms	2,20	Österåkers	1,47
Salems	2,19	Karlstads	1,47
Vingåkers	2,18	Härnösands	1,47
Karlsborgs	2,18	Solna	1,48

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Uppdragskoncentration i regionerna

Uppdragskoncentrationen ligger på en liknande nivå som 2019 i regionerna, men över tid har andelen som har fyra eller fler uppdrag ökat något. I tabell 4.3 redovisas hur de förtroendevalda i regionerna fördelar sig efter antal uppdrag.

Tabell 4.3

Förtroendevalda i regionerna efter antal uppdrag, år 2003–2023. Procent

Table 4.3 Elected representatives in regions by number of assignments. 2003–2023. Percent

Antal uppdrag	2003	2007	2011	2015	2019	2023
1 uppdrag	54	55	58	54	51	51
2 uppdrag	38	36	32	35	36	34
3 uppdrag	7	8	8	9	10	10
4 uppdrag eller fler	1	1	2	2	3	4
Totalt	100	100	100	100	100	100

År 2023 uppgår det genomsnittliga antalet uppdrag för regionpolitiker till 1,69. Det kan jämföras med 1,67 för 2019. Uppdragskoncentrationen är därmed något högre i kommunerna än i regionerna.

I tabell 4.4 redovisas det genomsnittliga antalet uppdrag per förtroendevald för respektive region. Av tabellen framgår att uppdragskoncentrationen är lägst i Region Uppsala och högst i Region Blekinge.

Tabell 4.4

Regioner med högst respektive lägst genomsnittligt antal uppdrag per förtroendevald, år 2023

Table 4.4 The ten municipalities with highest and lowest average number of assignments per elected representative. 2023

Högst genomsnittligt antal uppdrag per förtroendevald	Lägst genomsnittligt antal uppdrag per förtroendevald
Region Blekinge	Region Uppsala
Region Västmanland	Region Östergötland
Region Dalarna	Region Västerbotten
Region Kronoberg	Region Västernorrland
Region Jönköpings län	Region Kalmar län
Region Norrbotten	Region Örebro län
Region Sörmland	Region Halland
Region Värmland	Västra Götalandsregionen
Region Jämtland Härjedalen	Region Gävleborg
Region Stockholm	Region Skåne

Överlappning

Överlappning inom kommuner och regioner

Tidigare i kapitlet har redovisats att en stor andel av de förtroendevalda har fler än ett uppdrag.⁴ Andra studier har visat att de som framför allt överlappar varandra är uppdrag i fullmäktige och styrelse i både kommun och regioner. I en undersökning genomförd i början av 1990-talet finner Henry Bäck (Bäck 1993) att av kommunstyrelsens ledamöter var ungefär 90 procent fullmäktigledamöter. Liknande resultat har hittats i de fem tidigare undersökningarna av förtroendevalda i kommuner och regioner och i 2023 års undersökning finns samma mönster. Av de som har uppdrag i kommunstyrelsen är det 92 procent som även har uppdrag i kommunfullmäktige, se tabell 4.5. Även andra typer av överlappningar förekommer. Det är 63 procent av de förtroendevalda med uppdrag i kommunfullmäktige har även uppdrag i någon av kommunens facknämnder.

Andelen förtroendevalda i regionerna med uppdrag i både fullmäktige och styrelse är ännu större än i kommunerna. Det är 97 procent av dem med uppdrag i regionstyrelsen som också har uppdrag i regionfullmäktige. Av dem med uppdrag i regionfullmäktige har 54 procent även uppdrag i någon facknämnd.

Tabell 4.5

Andel förtroendevalda med överlappande förtroendeuppdrag i kommuner och regioner, år 2003–2023. Procent

Table 4.5 Percentage of elected representatives with overlapping positions in municipalities and regions. 2003– 2023

	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Kommuner						
Andel av dem som har uppdrag i kommunstyrelse som även har uppdrag i kommunfullmäktige	91	92	92	92	91	92
Andel av dem som har uppdrag i kommunfullmäktige som även har uppdrag i någon facknämnd	60	60	60	57	60	63
Regioner						
Andel av dem som har uppdrag i regionstyrelse som även har uppdrag i regionfullmäktige	98	99	98	98	98	97
Andel av dem som har uppdrag i regionfullmäktige som även har uppdrag i någon facknämnd	48	45	45	49	55	54

Kommentar: Resultaten för kommunerna avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

⁴ Med uppdrag avses samtliga uppdrag, dvs. även ersättningsposter.

Överlappning av förtroendeuppdrag i kommuner och regioner

Det finns även en relativt stor andel regionpolitiker som har uppdrag i kommunerna. År 2003 hade 60 procent av regionpolitikerna också kommunala uppdrag. Andelen steg något både 2007 och 2011. 2015 var det 64 procent av regionernas förtroendevalda som även har uppdrag i kommunerna. 2019 och 2023 har det ökat ytterligare då 67 procent även har uppdrag i kommunerna. I antal personer innebär det ungefär 3 150 politiker med förtroendeuppdrag på såväl kommunnivå som regionnivå. Sett från ett kommunperspektiv, så utgör dessa 3 150 personer drygt 9 procent av dem som har ett förtroendeuppdrag i de 283 kommunerna.

Vilka är de förtroendevalda?

Varför studera social representativitet?⁵

I det här kapitlet studeras den sociala representativiteten bland de förtroendevalda i kommuner och regioner. Varför är den sociala representativiteten bland de förtroendevalda av intresse? Ett flertal skilda argument har förts fram som skäl till varför det är viktigt att olika sociala grupper är väl representerade. Inom forskningen brukar ofta Helga Hernes (1987) tre argument för kvinnorepresentation lyftas fram:

- 1) Kvinnor bör vara representerade eftersom de är en resurs för beslutsfattandet då kvinnor har andra erfarenheter och egenskaper än män. Enligt detta argument bör kvinnor delta eftersom det kan förbättra beslutsfattandet.
- 2) Kvinnor bör vara representerade eftersom kvinnor har andra intressen än män, och dessa intressen blir inte tillgodosedda om de själva inte har möjlighet att delta.
- 3) Det är orättvist om kvinnor inte representeras bland de folkvalda (se även Phillips 1995).

Hernes lyfter alltså fram tre olika typer av argument för social representativitet: resursargument, intresseargument och rättviseargument. Dessa tre argument kan givetvis tillämpas på andra grupper än kvinnor. Man kan till exempel argumentera för att invandrade personer bör vara representerade för att de har värdefulla erfarenheter som kan bidra till att bättre beslut fattas, för att de har andra intressen eller för att de bör vara representerade på grund av rättviseskäl.

Vissa forskare har funnit stöd för att kvinnor gör andra politiska prioriteringar än män och att den könsmissiga representationen därmed har betydelse för den politik som förs (se exempelvis Besley & Case 2002). Helena Svaleryd (2007) har funnit liknande resultat när hon har studerat svenska kommuner. Hon finner att män och kvinnor prioriterar olika områden och att den sociala representativiteten därmed har en effekt på politiska beslut över hur resurserna fördelas.

Även andra argument för social representativitet har förts fram i debatten. Audun Offerdal (2003) argumenterar att det i en representativ demokrati är viktigt att alla väljare har effektiva och lika möjligheter att påverka sina representanter. Offerdal menar att möjligheten att påverka representanternas beslut beror på om väljarna är representerade av

⁵ Avsnittet är i sin helhet hämtat från Persson och Öhrvall 2008.

personer med samma bakgrund som de själva. Tanken är att det är lättare att framföra sina synpunkter och påverka de politiska besluten om representanterna har samma erfarenheter som väljaren själv. Även i detta avseende skulle det alltså vara viktigt med en hög social representativitet.

Det finns dock forskare som utifrån olika teoretiska utgångspunkter anser att social representativitet inte är av betydelse. Enligt Joseph Schumpeters (1942) demokratimodell består den enda nödvändiga kontakten mellan väljare och valda i att väljarna utkräver ansvar i efterhand genom politiska val. Enligt en sådan modell finns det inget egenvärde i att uppnå hög social representativitet, eftersom väljarna i valen har möjlighet att avsätta de styrande som de inte anser gör sitt jobb. Andra forskare hävdar att det är åsiktsöverensstämmelsen mellan väljare och valda och inte den sociala representativiteten som är av vikt. Utifrån det perspektivet är det av underordnad betydelse vilka som är förtroendevalda så länge deras åsikter avspeglar väljarnas. Vissa forskare har hävdat att den sociala representativiteten har betydelse för den åsiktsmässiga representativiteten, men i svenska studier har i huvudsak endast svaga samband uppmätts (se t.ex. Wohlgemuth 2006). Det bör dock i det här sammanhanget påpekas att det är komplicerat att mäta åsikter i sig och att mäta åsiktsöverensstämmelse mellan olika aktörer är än mer komplext.

Man kan också argumentera för att social representativitet är värdefullt även om de valda har samma åsikter som väljarna, eftersom det skänker legitimitet åt systemet. Legitimitet kan ses som ett yttersta värde som demokratiska system bör generera (Gilljam & Hermansson 2003). Utifrån detta resonemang finns det goda skäl till varför en studie av den sociala representativiteten bland de förtroendevalda i kommuner och regioner bör genomföras och varför resultaten av en sådan studie är av betydelse.

Den sociala representativiteten i kommunerna⁶

I det här kapitlet redovisas uppgifter om den sociala representativiteten bland förtroendevalda med avseende på egenskaper som kön, ålder, civilstånd, barn, utländsk bakgrund, utbildning, inkomst och anställningssektor. I tabellerna redovisas gruppernas storlek i andel av förtroendevalda, och av befolkningen.⁷ Med befolkningen avses den folkbokförda befolkningen i åldrarna 18 år och äldre sista december

⁶ Resultaten i hela detta avsnitt bygger på de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendedrag.

⁷ I rapporten *Det nya seklets förtroendevalda* (Bäck & Öhrvall 2004), med resultat från 2003 års undersökning om förtroendevalda i kommuner och landsting, presenterades andelar som avsåg genomsnittliga andelar i de 290 kommunerna (respektive de 20 landstingen). Detta, tillsammans med att datamaterialet från 2003 års undersökning har reviderats, gör att resultat som här presenteras avviker något från vad som tidigare har redovisats.

2022, vilket till stor del motsvarar den röstberättigade och därmed valbara befolkningen.⁸

I tabellerna visas skillnaden i storlek mellan en viss grups andel bland de förtroendevalda och samma grups andel i befolkningen genom en framräknad differens i procentenheter. En negativ differens innebär att gruppen är underrepresenterad medan en positiv differens innebär att gruppen är överrepresenterad bland politikerna. Även skillnaden i gruppens andel bland förtroendevalda mellan 2023 och 2019 åskådliggörs i en skillnad i procentenheter. En negativ differens innebär att gruppens andel har minskat jämfört med 2019 års studie, medan en positiv differens innebär att gruppens andel har ökat. Andelarna i tabellerna presenteras i form av heltal, men differenserna är beräknade innan avrundning. I och med det kan det finnas en differens på 1 procentenhet även om andelen bland förtroendevalda och andelen i befolkningen avrundas till samma värde.

Kön och ålder

Tidigare forskning har visat att kvinnor, unga och de allra äldsta är underrepresenterade bland de kommunalt förtroendevalda (se t.ex. Svenska kommunförbundet 2000). Även 2023 års undersökning visar på att kvinnor är underrepresenterade bland de förtroendevalda. Trots att hälften av befolkningen 18 år och äldre är kvinnor är endast 43 procent av de förtroendevalda kvinnorna. Det innebär att kvinnors andel bland förtroendevalda är 6 procentenheter lägre än motsvarande andel i befolkningen, vilket också framgår av tabellen i kolumnen ”Förtroendevalda jämfört med befolkningen” i tabell 5.1. Det är samma könsfördelning som i 2019 års undersökning, vilket tabellens sista kolumn visar.

När det gäller åldersrepresentativiteten har gruppen 65 år och äldre stärkt sin ställning från 2015 års undersökning och är nu den åldersgrupp som är mest överrepresenterade bland män jämfört med befolkningen. Bland kvinnor och totalt sett är det åldersgruppen 50–64 år som är mest överrepresenterade. Den yngsta åldersgruppen är fortfarande underrepresenterad. Andelen unga bland de förtroendevalda har också minskat något jämfört med 2019.

⁸ Det bör nämnas att det i befolkningen över 18 år visserligen finns utländska medborgare som inte är röstberättigade, men de utgör en relativt sett liten grupp.

Tabell 5.1**Förtroendevalda i kommunerna samt befolkningen (18 år–) efter kön och ålder, år 2023. Procent och skillnad i procentenheter**

Table 5.1 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by sex and age. 2023. Percent and percent difference.

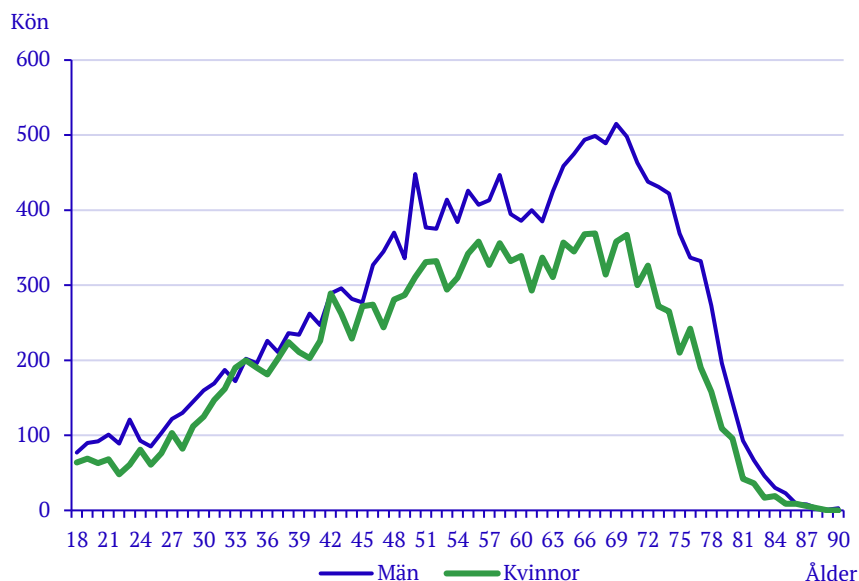
	Andel bland förtroende- valda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroende- valda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Kvinnor	43	50	-6	+1
Män	57	50	+6	-1
Samtliga - ålder				
18–29 år	6	18	-12	-1
30–49 år	28	33	-5	-2
50–64 år	33	23	+10	+1
65 år +	33	26	+7	+2
Kvinnor – ålder				
18–29 år	6	17	-11	-1
30–49 år	30	33	-3	-1
50–64 år	34	23	+11	+1
65 år -	30	27	+3	+2
Män – ålder				
18–29 år	7	19	-12	-1
30–49 år	26	34	-8	-2
50–64 år	32	23	+9	+1
65 år -	35	24	+11	+2

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

I diagram 5.1 nedan åskådliggörs köns- och åldersfördelningen bland de förtroendevalda. Totalt sett är den vanligaste åldern bland förtroendevalda 69 till 70 år, de utgör drygt 1 700 förtroendevalda vilket motsvarar 5 procent av alla förtroendevalda i de 283 kommunerna som deltar 2023. Av diagrammet kan man även utläsa att det är fler män än kvinnor bland de förtroendevalda i nästan alla åldrar. Könsfördelningen är jämnare bland yngre politiker jämfört med äldre. Bland dem under 65 år uppgår andelen kvinnor till 45 procent jämfört med 40 procent bland dem 65 år och äldre.

Diagram 5.1**Antal förtroendevalda i kommunen efter kön och ålder, år 2023**

Graph 5.1 Number of elected representatives in the municipalities by sex and age. 2023

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Civilstånd och barn

Gifta är överrepresenterade bland de förtroendevalda. Av de förtroendevalda är 54 procent gifta, vilket kan jämföras med 41 procent i befolkningen, se tabell 5.2. En förklaring kan vara att åldersstrukturen bland de förtroendevalda skiljer sig från den i befolkningen. Andelen gifta minskar även bland befolkningen 18 år och äldre, vilket gör att skillnaden mellan befolkningen och de förtroendevalda i princip är lika stor.

Tabell 5.2**Förtroendevalda i kommunerna samt befolkningen (18 år–) efter civilstånd och barn, år 2023. Procent och skillnad i procentenheter**

Table 5.2 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by civil status and children. 2023. Percent and percent difference

	Andel bland förtroendevalda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroendevalda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Civilstånd – Gift	54	41	+14	-1
Kvinnor	51	40	+11	-1
Män	57	41	+16	-1
Har barn under 6 år	9	12	-3	-1
Kvinnor	9	13	-4	-1
Män	8	11	-3	-2
Har barn under 18 år	27	28	-1	0
Kvinnor	29	30	-1	+1
Män	26	27	-1	-1

Kommentar: Gift avser gift samt registrerad partner. Med barn avses här barn enligt Registret över totalbefolkningen (RTB) per 31 december 2022. Det innebär att alla barn räknas med oavsett om de bor med föräldern eller inte. Omvänt så räknas inte barn som

har annan förälder enligt registret med även om barnet skulle bo hos personen ifråga. Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

En redovisning av förtroendevalda och befolkningen med barn visar att andelen föräldrar med barn under 6 år är 3 procentenheter mindre bland kommunpolitiker jämfört med befolkningen. Andelen kommunpolitiker som har barn under 18 år är 1 procentenhet lägre bland politikerna än i befolkningen i stort.

Inrikes och utrikes födda

Utrikes födda är underrepresenterade bland de förtroendevalda i kommunerna år 2023, se tabell 5.3. Gruppen med födelseland utanför Sverige utgör 10 procent av de förtroendevalda i kommunerna jämfört med 23 procent i befolkningen. Denna underrepresentativitet har tidigare forskning också visat (se t.ex. Svenska kommunförbundet 2000). Jämfört med 2019 är andelen utrikes födda bland de förtroendevalda oförändrad.

Tabell 5.3

Förtroendevalda i kommunerna samt befolkningen (18 år–) efter utländsk/ svensk bakgrund och födelseland, år 2023. Procent och skillnad i procentenheter

Table 5.3 Municipality elected representatives and the population (18 years and up by foreign/Swedish background. 2023. Percent and percent difference

	Andel bland förtroendevalda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroendevalda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Samtliga				
Inrikes födda	90	77	13	0
Utrikes födda	10	23	-13	0
Kvinnor				
Inrikes födda	89	77	12	0
Utrikes födda	11	23	-12	0
Män				
Inrikes födda	91	77	14	0
Utrikes födda	9	23	-14	0

Kommentar: resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Det har tidigare kunnat konstateras att kvinnor är underrepresenterade bland förtroendevalda i kommunerna. Eftersom både kvinnor och utrikes födda är underrepresenterade skulle man kunna anta att gruppen utrikes födda kvinnor skulle vara underrepresenterade i högre grad än utrikes födda män. Detta är dock inte fallet, vilket framgår av tabell 5.3.

Utbildningsnivå

Ser man till socioekonomiska egenskaper som utbildning och inkomst har tidigare forskning visat att personer med lägre utbildningsnivå och med lägre inkomster är underrepresenterade i gruppen förtroendevalda (se Svenska kommunförbundet 2000).

Liksom tidigare framkommer detta mönster tydligt i 2023 års undersökning. Bland de förtroendevalda i kommunerna är personer med förgymnasial och gymnasial utbildning underrepresenterade, medan personer med högskoleutbildning är överrepresenterade. Bland kommunpolitikerna har 57 procent eftergymnasial utbildning, jämfört med 43 procent av befolkningen.

En högre andel kvinnor än män har eftergymnasial utbildning i såväl befolkningen som bland de förtroendevalda. Bland politikerna är skillnaden 12 procentenheter mellan könen. I befolkningen är den något lägre.

Tabell 5.4
Förtroendevalda i kommunerna samt befolkningen (18–74 år) efter utbildningsnivå, år 2023. Procent och skillnad i procentenheter

Table 5.4 Municipality elected representatives and the population (aged 18–74) by educational level. 2023 Percent and percent difference

Utbildningsnivå	Andel bland förtroendevalda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroendevalda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Samtliga				
Förgymnasial	6	14	-8	-1
Gymnasial	37	44	-6	-2
Eftergymnasial	57	43	+14	+3
Kvinnor				
Förgymnasial	4	12	-8	-1
Gymnasial	33	40	-7	-2
Eftergymnasial	63	48	+15	+3
Män				
Förgymnasial	8	15	-8	-1
Gymnasial	41	48	-6	-1
Eftergymnasial	51	37	+14	+2

Kommentar: resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Inkomst

Liksom tidigare är låginkomsttagare underrepresenterade och höginkomsttagare överrepresenterade bland de förtroendevalda. Av de förtroendevalda tillhör 38 procent den högsta inkomstklassen (inkomstklassen 81–100 procent i tabell 5.5). Det är som en liknande nivå som i tidigare undersökningar. Motsvarande andel i befolkningen är 20 procent. Kvinnor har lägre inkomster både bland förtroendevalda och i befolkningen.

Inkomstklasserna bygger på en indelning av befolkningen över 18 år i fem lika stora delar efter deras inkomster. Det innebär att i den första inkomstklassen återfinns de 20 procent av befolkningen som har de lägsta inkomsterna, och så vidare. Om de förtroendevaldas inkomster perfekt skulle återspegla befolkningens skulle därmed 20 procent av de förtroendevalda återfinnas i respektive inkomstklass. Då andelen förtroendevalda som tillhör en viss inkomstklass överstiger 20 procent

innebär det att den inkomstklassen är överrepresenterad. I tabell 5.5 redovisas hur stor andel av de förtroendevalda som tillhör olika inkomstklasser.

Tabell 5.5
Förtroendevalda i kommunerna samt befolkningen (18 år–) efter inkomstnivå, år 2023.
Procent och skillnad i procentenheter

Table 5.5 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by income level. 2023. Percent and percent difference

Inkomstnivå	Andel bland förtroende- valda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroende- valda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Samtliga				
0–20%	8	20	-12	0
21–40%	11	20	-9	-1
41–60%	18	20	-2	-1
61–80%	25	20	+5	0
81–100%	38	20	+18	+1
Kvinnor				
0–20%	9	25	-16	0
21–40%	13	22	-9	-1
41–60%	20	21	-1	-1
61–80%	26	18	8	0
81–100%	32	14	18	2
Män				
0–20%	7	16	-10	0
21–40%	9	17	-7	-1
41–60%	16	19	-2	0
61–80%	25	22	3	0
81–100%	43	26	17	+1

Kommentar: Inkomstklasserna är baserade på percentiler och redovisas i följande grupper: 0–20, 21–40, 41–60, 61–80, 81–100. De är beräknade utifrån hela Sveriges befolkning 18 år och äldre. De personer som saknat deklarerad inkomst eller av andra skäl inte deklarerat någon inkomst redovisas ej. Exempelvis innebär detta att de personer som redovisas i inkomstklassen 0–20 tillhör de 20 procent av befolkningen 18 år och äldre som har lägst inkomster. Uppgifter rörande 2023 års undersökning avser inkomster år 2021 enligt 2022 års taxering. Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Anställningssektor

Det är en hel del av de kommunalt förtroendevalda som har kommunen som arbetsgivare. Av kommunpolitikerna, 18–65 år, var 35 procent kommunalt anställda, vilket kan jämföras med 18 procent av befolkningen. Liksom i befolkningen är andelen kommunalt anställda högre bland kvinnor än män bland de förtroendevalda. Men överrepresentationen är större bland männen. Den privata sektorn är kraftigt underrepresenterad bland de förtroendevalda. I befolkningen är 67 procent anställda inom privat sektor mot 48 procent bland de förtroendevalda. Även här finns stora skillnader mellan könen. Jämfört med 2019 har de förtroendevalda som är anställda i kommunen ökat, medan de i privat sektor har minskat.

Tabell 5.6**Förtroendevalda i kommunerna samt befolkningen efter anställningssektor (18–65 år), år 2023. Procent och skillnad i procentenheter**

Table 5.6 Municipality elected representatives and the population by employment sector. 2023. Percent and percent difference

Anställningssektor	Andel bland förtroende- valda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroende- valda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Samtliga				
Statlig	10	7	2	+1
Kommun	35	18	+17	-2
Regioner	5	5	0	0
Kommunalt ägt företag eller org.	3	2	+1	0
Privat	48	67	-20	1
Kvinnor				
Statlig	9	8	+2	0
Kommun	44	28	+16	-2
Regioner	7	8	-1	0
Kommunalt ägt företag eller org.	2	2	0	0
Privat	37	54	-17	+1
Män				
Statlig	10	7	+3	+1
Kommun	27	9	+18	-2
Regioner	4	2	+2	0
Kommunalt ägt företag eller org.	3	2	+1	0
Privat	56	80	-23	+1

Kommentar: Kommunala företag och organisationer kan ägas av både kommuner och regioner. Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag. I 2019 års rapport gjordes ingen avgränsning med avseende på ålder bland de förtroendevalda. I skillnaden som redovisas här har andelar beräknats på motsvarande åldersindelning 2019 som 2023.

Överlapp av kommunalt förtroendevalda över mandatperioder

Det är även intressant att studera hur stor omsättningen är bland de förtroendevalda mellan två mandatperioder. Nära sex av tio, 57 procent av de förtroendevalda i 2023 års undersökning var även förtroendevalda år 2019. Ytterligare en mandatperiod bakåt, 2015, var det 39 procent av de som då var förtroendevalda som även är det 2023.

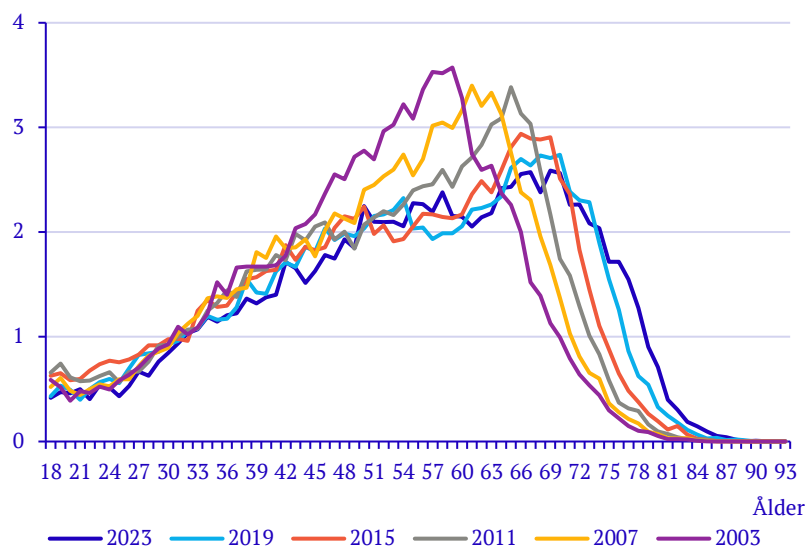
Av de som var förtroendevalda 2019 är det 54 procent som är kvar i de 283 kommunerna som deltar 2023. Redovisas denna grupp efter kön och ålder kan man endast se små skillnader mellan män och kvinnor. Men sett till ålder skiljer det sig en del. Bland de förtroendevalda som var 18–29 år 2019 är det 40 procent som även är förtroendevalda 2023. Störst andel som är kvar i kommunpolitiken är de som var 50–64 år 2019. Av dem är 61 procent fortfarande förtroendevalda i kommunerna.

Bland de som var mellan 30–49 år respektive 65 år och äldre är det 53 procent respektive 51 procent som är kvar 2023.

Diagram 5.2

Förtroendevalda i kommunerna efter ålder år 2003, 2007, 2011, 2015, 2019 och 2023. Åldersfördelning i procent

Graph 5.2 Elected representatives in municipalities in 2003, 2007, 2011, 2015, 2019 and 2023 by age. Percent

Kommentar: resultaten 2023 avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

I diagram 5.2 ovan åskådliggörs åldersstrukturen bland de förtroendevalda år 2003, 2007, 2011, 2015, 2019 och 2023. Åldersfördelningen är relativt lik i de första tre undersökningarna, skillnaden är att kurvan förskjuts framåt och att ålderpuckeln bland kommunpolitikerna är allt spetsigare. I de senare undersökningarna har den spetsigaste delen, den som representerar den ålder som är allra vanligast förekommande bland de förtroendevalda i stället trubbats av något. Det är även en växande andel som är 70 år och äldre bland kommunpolitikerna. Från att ha utgjort 4 procent av samtliga förtroendevalda 2003 utgjorde de 20 procent 20 år senare. Andelen förtroendevalda upp till 45-årsåldern är relativt lik i de fem undersökningarna även om de minskat något över tid – från 30 procent 2003 till 25 procent i den senaste undersökningen.

Variationer mellan kommuner

Som framgick tidigare i detta kapitel finns stora skillnader mellan olika grupper med avseende på hur väl de är representerade bland de förtroendevalda i kommunerna. I det här avsnittet kommer olika gruppers representation bland de förtroendevalda i olika kommuner sättas i förhållande till kommunens befolkning.

Kön

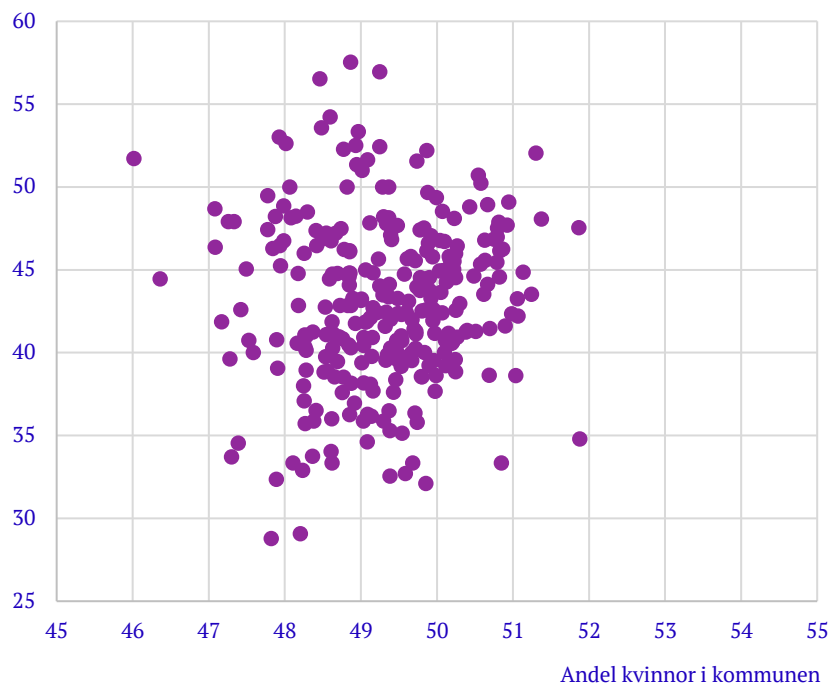
Andelen kvinnor bland de förtroendevalda uppgår till 43 procent. En könsfördelning där både andelen kvinnor och andelen män ligger mellan 40 och 60 procent brukar ofta betraktas som jämn. Med den måttstocken är könsfördelningen bland de förtroendevalda totalt sett jämn i kommunerna. Men kvinnorepresentativiteten varierar dock mellan enskilda kommuner. I 70 av de 283 kommuner som deltar i undersökningen är andelen förtroendevalda kvinnor lägre än 40 procent. Det är något färre än 2019 då det gällde 85 av landets 290 kommuner. Inte i någon kommun är andelen kvinnor högre än 60 procent.

Diagram 5.3

Andel kvinnor bland förtroendevalda i kommunen och andel kvinnor i kommunen, år 2023. Procent

Graph 5.3 Percentage of women among elected representatives in municipalities and percentage of women in municipality. 2023. Percent

Andel kvinnor bland förtroendevalda

Kommentar: resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Av diagram 5.3 framgår att det inte finns någon tydlig samvariation mellan andelen kvinnor i befolkningen och andelen kvinnor bland de förtroendevalda. I 33 kommuner är andelen förtroendevalda kvinnor över 50 procent. Det är något fler än 2019. Liksom 2019 har Lekeberg den högsta andelen kvinnor bland de förtroendevalda med 58 procent. I Gnosjö kommun är kvinnorna minst representerade med 29 procent. Se tabell 5.7 för de kommuner som har högst respektive lägst andel kvinnor bland sina förtroendevalda.

Tabell 5.7**Kommuner med högst respektive lägst andel kvinnor bland förtroendevalda, år 2023. Procent**

Table 5.7 Municipalities with the highest and lowest percentage of women who are elected representatives. 2023. Percent

Högst andel kvinnor bland förtroendevalda	Andel kvinnor	Lägst andel kvinnor förtroendevalda	Andel kvinnor
Lekeberg	58	Gnosjö	29
Kungsör	57	Örkelljunga	29
Laxå	57	Mullsjö	32
Ragunda	54	Härjedalens	32
Malå	54	Hörby	33
Gullspång	53	Tjörns	33
Haparanda	53	Bjuv	33
Berg	53	Staffanstorps	33
Kalix	53	Eksjö	33
Avesta	52	Vaggeryd	33

Kommentar: resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

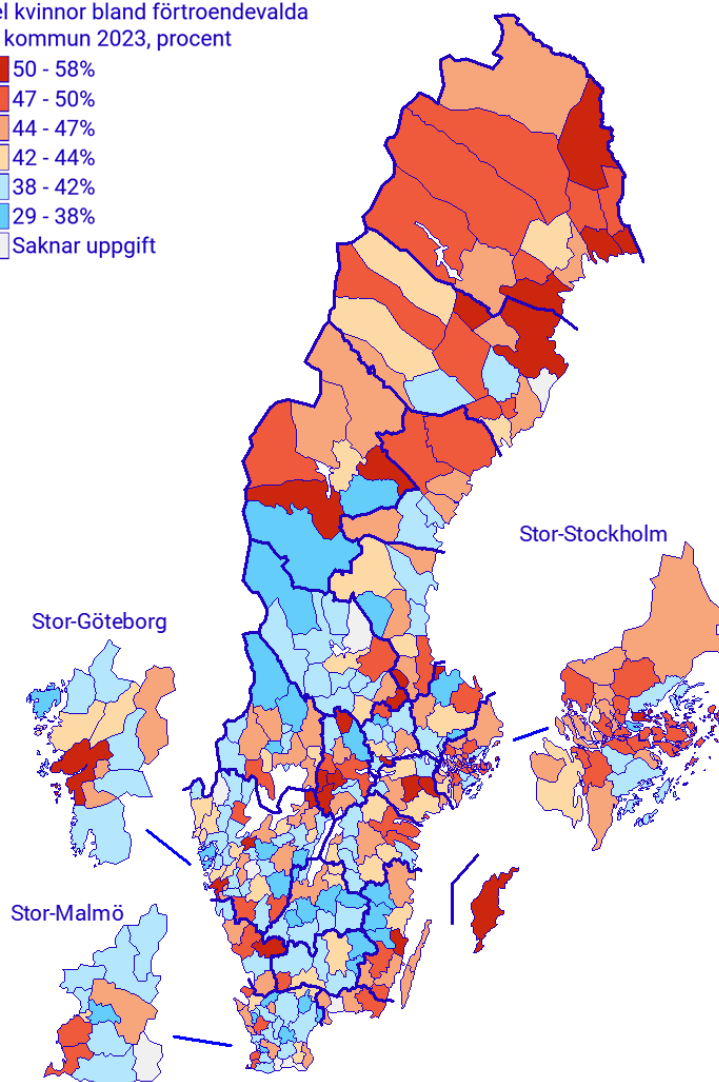
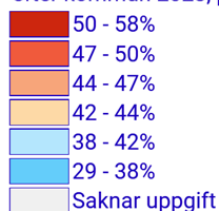
I kartan nedan ser man att det är stor variationen av andelen kvinnor bland de förtroendevalda mellan kommuner men att det inte finns några tydliga regionala mönster. Skillnaderna kan vara stora mellan intilliggande kommuner.

Karta 5.1

Andel kvinnor bland förtroendevalda per kommun, år 2023

Percentage of women among elected representatives by municipality. 2023

Andel kvinnor bland förtroendevalda
efter kommun 2023, procent

Ålder

Även olika åldersgruppers representativitet varierar kraftigt mellan kommunerna. Åtta kommuner har inte någon förtroendevald under 30 år. Sett till skillnaden i andel bland förtroendevalda och i befolkningen är de unga som mest underrepresenterade i Örebro där skillnaden är drygt 16 procentenheter – 22 procent är under 30 år i befolkningen jämfört med 6 procent bland kommunpolitikerna.

När det gäller andelen förtroendevalda i åldrarna 65 år och äldre är differensen i förhållande till andelen i befolkningen störst i Arjeplog. Där utgör de äldre 36 procent av befolkningen och 8 procent av de förtroendevalda.

Bortsett från relationen till andelen i befolkningen i respektive kommun finns störst andel unga kommunpolitiker i Lund. Störst andel äldre politiker finns i Åsele.

Tabell 5.8

Kommuner med högst andel unga (18–29 år) och äldre (65+ år) förtroendevalda, år 2023. Procent

Table 5.8 Municipalities with the highest percentage of young (18-29 years old) and old (65 years old or older) elected representatives. 2023. Percent

Högst andel unga förtroendevalda	Andel	Högst andel äldre förtroendevalda	Andel
Lund	19	Åsele	64
Järfälla	17	Bengtstors	58
Karlstad	15	Tjörn	51
Uppsala	15	Karlsborg	51
Växjö	14	Vaxholm	51
Malmö	14	Nordmaling	51
Umeå	14	Simrishamn	50
Sundsvall	14	Kungsör	49
Linköping	13	Leksand	48
Göteborg	13	Upplands-Bro	48

Kommentar: resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Utrikes födda

Bland samtliga kommunpolitiker är andelen utrikes födda 10 procent. Det är på samma nivå som 2019. Motsvarande andel i befolkningen är 23 procent. Sett till enskilda kommuner har Botkyrka och Fagersta störst andel utrikes födda bland de förtroendevalda, 26 procent. Störst differens mellan andelen utrikes födda bland de förtroendevalda och andelen i befolkningen finns i Haparanda. Där uppgår differensen till 30 procentenheter. I fyra kommuner finns det inte någon förtroendevald som är födda i ett annat land än Sverige.

I totalt fyra kommuner är andelen utrikes födda bland de förtroendevalda större än i befolkningen. Störst skillnad är det i Grums kommun där 15 procent av de förtroendevalda är utrikes födda vilket kan jämföras mot 13 procent av kommunens invånare.

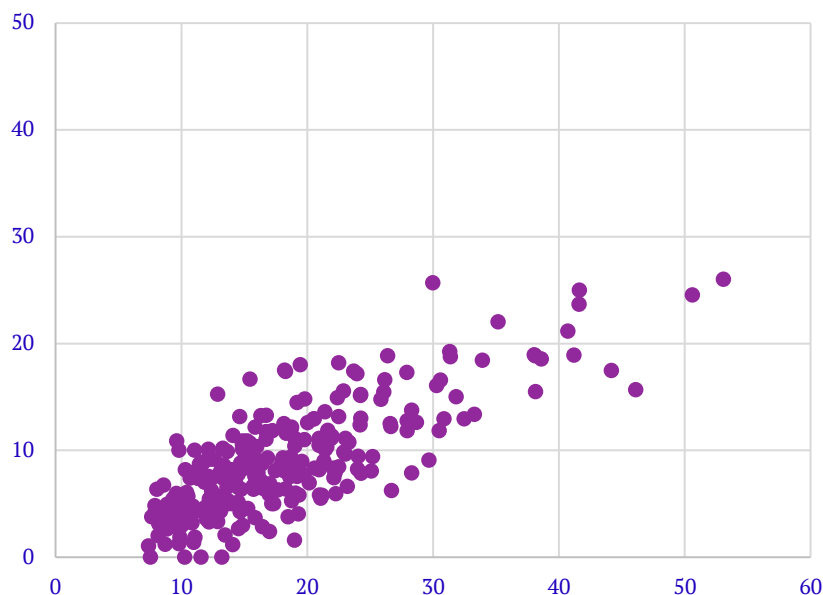
När representativiteten bland utrikes födda studeras bör man tänka på att det i vissa kommuner finns en mycket liten andel utrikes födda i befolkningen. Då kan några få personer avgöra om gruppen är under- eller överrepresenterad. I diagram 5.4 illustreras hur andelen utrikes födda bland de förtroendevalda förhåller sig till motsvarande andel i befolkningen för respektive kommun. Som framgår av diagrammet finns en samvariation mellan andelen utrikes födda i befolkningen och andelen utrikes födda bland de förtroendevalda.

Diagram 5.4

Andel utrikes födda bland förtroendevalda i kommunen och andel utrikes födda i kommunen, år 2023

Graph 5.4 Percentage of foreign born among elected representatives in municipalities and percentage of foreign born in municipality. 2023

Andel utrikes födda bland förtroendevalda

Andel utrikes födda i kommunen

Kommentar: resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Den sociala representativiteten i regionerna

Kvinnor utgör 48 procent av de förtroendevalda i regionerna mot 43 procent av de förtroendevalda kommunerna. Även i de fem tidigare undersökningarna var andelen kvinnor bland regionernas politiker varit 48 procent.

I övrigt återges liknande mönster vad gäller den sociala representativiteten i regionerna som den i kommunerna. Unga är underrepresenterade bland de förtroendevalda i regionerna precis som bland kommunpolitikerna. Åldersgruppen 50–64 år är i högre grad överrepresenterad i regionerna än i kommunerna.

Tabell 5.9

Förtroendevalda i regionerna samt befolkningen (18 år–) efter kön och ålder, år 2023. Procent och skillnad i procentenheter

Table 5.9 Elected representatives in regions and the population (18 years and up) by sex and age. 2023. Percent and percent difference.

	Andel bland förtroendevalda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter Förtroendevalda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Kvinnor	48	50	-2	0
Män	52	50	2	0

	Andel bland förtroende- valda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroende- valda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Samtliga - ålder				
18–29 år	7	18	-11	-1
30–49 år	32	33	-1	-1
50–64 år	37	23	+14	+3
65 år +	25	26	-1	-1
Kvinnor – ålder				
18–29 år	5	17	-12	-1
30–49 år	32	33	0	-1
50–64 år	39	23	+16	+3
65 år -	23	27	-4	-1
Män – ålder				
18–29 år	8	19	-11	-1
30–49 år	31	34	-3	-1
50–64 år	35	23	+12	+2
65 år -	26	24	+2	0

Utrikes födda personer är underrepresenterade även bland folkvalda i regionerna. De utgör 10 procent av de förtroendevalda i regionerna vilket är på samma nivå som i kommunerna.

Tabell 5.10

Förtroendevalda i regionerna samt befolkningen (18 år–) efter födelseland, år 2023. Procent och skillnad i procentenheter

Table 5.10 Elected representatives in regions and the population (18 years and up) by country of birth. 2023. Percent and percent difference

	Andel bland förtroende- valda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroende- valda jämfört med befolkningen	År 2019 jämfört med år 2015
Samtliga				
Inrikes födda	90	77	14	-1
Utrikes födda	10	23	-14	+1
Kvinnor				
Inrikes födda	90	77	13	-2
Utrikes födda	10	23	-13	+2
Män				
Inrikes födda	91	77	14	+1
Utrikes födda	9	23	-14	-1

Personer med eftergymnasial utbildning är i högre grad överrepresenterade bland regionpolitiker än bland kommunalpolitiker. Andelen med eftergymnasial utbildning bland förtroendevalda i regionerna är 64 procent att jämföra med 57 procent i kommunerna och 43 procent i befolkningen.

Tabell 5.11**Förtroendevalda i regionerna samt befolkningen (18–74 år) efter utbildningsnivå, år 2023. Procent och skillnad i procentenheter**

Table 5.12 Elected representatives in regions and the population (18–74 years of age) by educational level. 2023. Percent and percent difference

Utbildningsnivå	Andel bland förtroende- valda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroende- valda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Samtliga				
Förgymnasial	3	14	-10	0
Gymnasial	32	44	-11	-1
Eftergymnasial	64	43	+21	+1
Kvinnor				
Förgymnasial	2	12	-10	0
Gymnasial	29	40	-11	-1
Eftergymnasial	69	48	+20	+1
Män				
Förgymnasial	5	15	-11	0
Gymnasial	35	48	-12	-1
Eftergymnasial	60	37	+23	+1

Bland regionpolitiker är höginkomsttagare i högre grad överrepresenterade än bland kommunpolitikerna. Drygt hälften av de förtroendevalda i regionerna ingår i den högsta inkomstklassen jämfört med närmare fyra av tio förtroendevalda i kommunerna. I befolkningen i sin helhet befinner sig en femtedel, eller 20 procent, i denna inkomstklass.⁹

Tabell 5.12**Förtroendevalda i regionerna samt befolkningen (18 år–) efter inkomstnivå, år 2023. Procent och skillnad i procentenheter**

Table 5.12 Elected representatives in regions and the population (18 years and up) by income level. 2023. Percent and percent difference

Inkomstnivå	Andel bland förtroende- valda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroende- valda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Samtliga				
0–20%	6	20	-14	+1
21–40%	6	20	-13	0
41–60%	13	20	-7	0
61–80%	23	20	+3	0
81–100%	52	20	+32	-1

⁹ För mer information kring hur inkomstklasserna beräknats, se tabell 5.13.

Inkomstnivå	Andel bland förtroende- valda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroende- valda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Kvinnor				
0–20%	6	25	-19	+1
21–40%	8	22	-15	0
41–60%	14	21	-7	0
61–80%	25	18	+7	-1
81–100%	47	14	+33	0
Män				
0–20%	5	16	-11	0
21–40%	5	17	-12	0
41–60%	12	19	-7	+1
61–80%	21	22	-1	0
81–100%	57	26	+31	-1

Kommentar: Inkomstklasserna är baserade på percentiler och redovisas i följande grupper: 0–20, 21–40, 41–60, 61–80, 81–100. De är beräknade utifrån hela Sveriges befolkning 18 år och äldre. De personer som saknat deklarerad inkomst eller av andra skäl inte deklarerat någon inkomst redovisas ej. Uppgifter rörande 2023 års undersökning avser inkomster år 2021 enligt 2022 års taxering.

Bland de förtroendevalda i regionerna är både kommun- och regionanställda klart överrepresenterade. Det skiljer sig mot kommunerna där bara de kommunanställda är överrepresenterade.

Tabell 5.13

Förtroendevalda i regionerna samt befolkningen efter anställningssektor (18–65 år), år 2023. Procent och skillnad i procentenheter

Table 5.13 Elected representatives in regions and the population by employment sector. 2023. Percent and percent difference

Anställningssektor	Andel bland förtroende- valda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroende- valda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Samtliga				
Statlig	8	7	+1	+1
Kommun	36	18	+18	-2
Regioner	19	5	+13	-1
Kommunalt ägt företag eller org.	3	2	+1	0
Privat	34	67	-33	+2
Kvinnor				
Statlig	7	8	0	0
Kommun	41	28	+14	-2
Regioner	21	8	+12	-2
Kommunalt ägt företag eller org.	3	2	+1	+1
Privat	28	54	-26	+2
Män				
Statlig	9	7	+2	+2
Kommun	32	9	+23	-2

Anställningssektor	Andel bland förtroende- valda	Andel i befolkningen	Differens i procentenheter	
			Förtroende- valda jämfört med befolkningen	År 2023 jämfört med år 2019
Regioner	17	2	+15	-1
Kommunalt ägt företag eller org.	3	2	+1	0
Privat	39	80	-40	+1

Kommentar: Kommunala företag och organisationer kan ägas av både kommuner och regioner. I 2019 års rapport gjordes ingen avgränsning med avseende på ålder bland de förtroendevalda. I skillnaden som redovisas här har andelar beräknats på motsvarande åldersindelning 2019 som 2023.

Variationer mellan regionerna

Precis som i kommunerna finns för regionerna stora skillnader mellan olika grupper med avseende på hur väl de är representerade bland de förtroendevalda. Variationer finns även mellan de olika regionerna.

Bland samtliga förtroendevalda på regionnivå är andelen kvinnor 48 procent. Det varierar från 42 procent i Region Dalarna till 51 procent i Region Kalmar län. Andelen 18–29-åriga förtroendevalda i regionerna varierar mellan 3 procent i Region Västmanland samt Norrbotten och 10 procent i Region Skåne samt Uppsala. För samtliga regioner gäller att åldersgruppen 18–29 år är underrepresenterad bland de förtroendevalda med mellan 8 och 14 procentenheter.

Redovisningen efter regioner visar att andelen utrikes födda bland regionpolitikerna varierar från 4 procent i Region Jämtland Härjedalen samt Västerbotten till 18 procent i Region Stockholm. I förhållande till andelen av befolkningen är utrikes födda som mest underrepresenterade i Region Skåne, med en skillnad på 18 procentenheter mellan andel förtroendevalda och befolkning.

Hur representativa är partierna?¹⁰

Tidigare forskning har funnit att svenska väljares val av parti följer ett visst socialt mönster. Den klassröstning som under lång tid har dominerat svensk politik har bland annat betytt att Socialdemokraterna har sin väljarbas i arbetarklassen medan högre tjänstemän har röstat borgerligt (se t.ex. Holmberg & Oscarsson 2004). En trend bland svenska väljare på senare tid är en allt mer ökad rörlighet mellan partierna. De vanligaste partibytena sker inom de politiska blocken. Men den största strömmen av väljare i 2014 års val gick från Moderaterna till Sverigedemokraterna (Oscarsson 2016).

Trots ökad rörlighet bland partiernas väljare finns det fortfarande en betydande variation i representativiteten bland de förtroendevalda mellan partier vilken är intressant att studera. I tabellerna 5.14–5.18

¹⁰ Avsnittet är hämtat från Persson och Öhrvall 2008.

presenteras fördelningen efter kön, ålder, födelseland, utbildningsnivå och inkomstnivå bland de förtroendevalda i olika partier och dessa gruppers andel i befolkningen.

Det är emellertid inte självklart hur social representativitet ska studeras för enskilda partier. Peder Nielsen (Nielsen 2001) framhåller tre möjliga måttstockar för partierna: *partiets medlemmar*, *partiets väljare* och *hela valmanskåren*. Den första måttstocken ger mindre underrepresentationen än de båda andra två måttstockarna ger. I takt med sjunkande medlemsantal för partierna kan det dock vara svårare att motivera att de ska utgöra en måttstock för representativitet. Det skulle kunna vara motiverat att använda partiets väljare som jämförelsegrupp eftersom det är väljarna som röstat fram partiets företrädare. Den måttstocken blir emellertid problematisk om partiet vill nå ut till nya väljargrupper. Det finns därför skäl för att göra jämförelser med befolkningen i stort, vilket görs i det här kapitlet. Det bör dock betonas att det inte är en självklar måttstock och att den kan vara mer lämplig i vissa fall än andra. Frågan ställs på sin spets vid funderingar över huruvida representativiteten är problematisk i ett pensionärsparti med låg andel unga förtroendevalda. I de flesta fall är dock jämförelser med befolkningen naturliga, vilket kommer att göras i följande avsnitt.

Partiernas representativitet i kommunerna

I samtliga rikspartier¹¹, med undantag för Sverigedemokraterna och Moderaterna, är könsfördelningen bland de förtroendevalda totalt sett jämn. Detta utifrån definitionen om att en könsfördelning där både andelen kvinnor och andelen män ligger mellan 40 och 60 procent kan betraktas som jämn. Även övriga partier sammantaget, ofta lokala, har en ojämn könsfördelning.

Tabell 5.14

Förtroendevalda i kommunerna efter parti och kön, år 2003–2023. Procent

Table 5.14 Municipality elected representatives (18 years and up) by party and sex. 2003-2023. Percent

Parti	2003		2007		2011		2015		2019		2023	
	kv.	män	kv.	män	kv.	kv.	män	kv.	kv.	män	kv.	män
M	35	65	36	64	38	39	61	62	40	60	39	61
C	39	61	41	59	42	45	55	58	44	56	48	52
L	40	60	41	59	42	43	57	59	42	58	43	57
KD	39	61	40	60	40	41	59	60	40	60	42	58
MP	48	52	48	52	49	49	51	51	50	50	53	47
S	43	57	45	55	46	47	53	54	47	53	48	52
V	46	54	46	54	47	50	50	53	49	51	52	48
SD	20	80	21	29	71	79	25	75	28	72
Övr	34	66	36	64	37	39	61	63	39	61	39	61
Totalt	41	59	42	58	43	43	57	57	43	57	43	57

¹¹ Med rikspartier avses här de åtta riksdagspartierna (M, C, L, KD, MP, S, V och SD).

Kommentar: 2003 ingick Sverigedemokraterna i gruppen övriga partier. Resultaten 2023 avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Lägst andel kvinnor återfinns inom Sverigedemokraterna, 28 procent av partiets förtroendevalda är kvinnor. Kvinnor är högst representerade i Miljöpartiet där 53 procent av de förtroendevalda är kvinnor. Det bör dock påpekas att de här förhållandena avser förtroendevalda i alla landets kommuner sammantaget. Situationen kan skilja sig åt mellan olika kommuner.

I samtliga partier är unga underrepresenterade samtidigt som åldersgruppen 50–64 år är överrepresenterad, dock i olika stor utsträckning. Andelen unga är som lägst bland förtroendevalda och som högst bland Moderaternas förtroendevalda.

Tabell 5.15
Förtroendevalda i kommunerna samt befolkningen (18 år–) efter parti och ålder, år 2023. Procent

Table 5.15 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by party and age. 2023. Percent

Ålder	M	C	L	KD	MP	S	V	SD	Övr	Andel i bef.
18–29 år	9	5	6	6	6	6	6	7	3	18
30–49 år	26	29	25	30	38	27	37	26	24	33
50–64 år	33	35	28	32	28	33	25	38	33	23
65 år–	32	31	41	32	27	34	32	29	40	26

Kommentar: resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Gruppen utrikes födda är underrepresenterad inom samtliga partier. Vänsterpartiet framstår som något mer representativa för denna grupp än de andra partierna.

Tabell 5.16
Förtroendevalda i kommunerna samt befolkningen (18 år–) efter kön, parti och födelse land, år 2023. Procent

Table 5.16 Municipality representatives and the population (18 years and up) by party and country of birth. 2023. Percent

Födelse land	M	C	L	KD	MP	S	V	SD	Övr	Andel i bef.
Samtliga										
Sverige	92	93	91	90	88	88	86	92	93	77
Övriga länder	8	7	9	10	12	12	14	8	7	23
Kvinnor										
Sverige	89	93	89	89	89	88	87	88	92	77
Övriga länder	11	7	11	11	11	12	13	12	8	23
Män										
Sverige	93	93	92	91	88	88	85	93	95	77
Övriga länder	7	7	8	9	12	12	15	7	5	23

Kommentar: resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Tidigare i detta kapitel har det konstaterats att förgymnasialt utbildade är underrepresenterade bland de förtroendevalda. Av tabell 5.18 nedan framgår att denna underrepresentation finns i samtliga partier med undantag för Sverigedemokraterna. Miljöpartiet och Liberalerna har de lägsta andelarna förtroendevalda med förgymnasial utbildning som högsta avslutat utbildning.

Tabell 5.17
Förtroendevalda i kommunerna samt befolkningen (18 år–74) efter kön, parti och utbildningsnivå, år 2023. Procent

Table 5.17 Municipality representatives and the population (18–74) by party and educational level. 2023. Percent

	M	C	L	KD	MP	S	V	SD	Övr	Andel i bef.
Samtliga										
Förgymnasial	5	5	3	5	2	6	3	13	7	14
Gymnasial	32	33	22	33	11	44	26	59	41	44
Eftergymnasial	63	62	75	62	87	50	71	29	52	43
Kvinnor										
Förgymnasial	4	3	2	3	0	4	2	11	5	12
Gymnasial	28	29	18	31	9	40	21	58	37	40
Eftergymnasial	69	69	80	66	91	56	77	31	58	48
Män										
Förgymnasial	6	7	3	6	4	8	5	13	9	15
Gymnasial	35	37	25	35	14	47	32	59	43	48
Eftergymnasial	59	56	71	59	83	45	64	28	48	37

Kommentar: resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Höginkomsttagare är överrepresenterade i samtliga partier, se tabell 5.18. Överrepresentationen av höginkomsttagare är störst inom Moderaterna och Liberalerna och minst inom Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

Tabell 5.18
Förtroendevalda i kommunerna samt befolkningen (18 år–) efter parti och inkomstnivå, år 2023. Procent

Table 5.18 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by party and income level. 2023. Percent

Inkomst	M	C	L	KD	MP	S	V	SD	Övr	Andel i bef.
Samtliga										
0–20%	8	7	6	8	9	5	8	12	7	20
21–40%	8	10	9	12	11	9	13	17	15	20
41–60%	13	17	14	19	17	19	23	23	19	20
61–80%	20	24	23	24	23	29	31	25	23	20
81–100%	50	42	47	38	40	37	24	23	36	20
Kvinnor										
0–20%	9	8	7	12	9	6	10	17	9	25
21–40%	11	11	12	15	11	12	16	24	17	22
41–60%	16	18	15	22	18	20	23	25	22	21
61–80%	21	25	24	24	25	30	31	21	24	18

Inkomst	M	C	L	KD	MP	S	V	SD	Övr	Andel i bef.
81–100%	42	38	42	28	37	32	21	13	28	14
Män										
0–20%	8	6	6	6	9	4	7	11	6	16
21–40%	7	9	7	9	10	7	11	13	13	17
41–60%	11	16	14	16	16	17	23	21	17	19
61–80%	20	23	22	24	22	29	30	27	22	22
81–100%	55	46	50	45	44	43	29	27	41	26

Kommentar: resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Partiernas representativitet i regionerna

Totalt sett har andelen kvinnor och män bland regionpolitikerna inte förändrats sedan 2003. Redovisningen efter olika partier framgår av tabell 5.19, vilken visar på vissa förändringar jämfört med 2015 års undersökning. Könsfördelningen och utvecklingen bland de olika partiernas förtroendevalda kan naturligtvis se annorlunda ut i de enskilda regionerna. I regionerna är det bara Sverigedemokraterna som har en andel kvinnor som understiger 40 procent. Andelen kvinnor bland partiets förtroendevalda är 33 procent, vilket är en liten minskning jämfört med 2019. Högst andel kvinnor bland regionpolitikerna har Vänsterpartiet med 60 procent.

Tabell 5.19

Förtroendevalda i regionerna efter parti och kön, år 2003–2023. Procent

Table 5.21 Regional councils elected representatives by party and sex. 2003-2023. Percent

Parti	2003		2007		2011		2015		2019		2023	
	kv.	män	kv.	män	kv.	kv.	män	män	kv.	män	kv.	män
M	43	57	44	56	45	43	57	55	45	55	43	57
C	46	54	52	48	51	51	49	49	51	49	55	45
L	48	52	47	53	48	53	47	52	50	50	51	49
KD	48	52	48	52	49	46	54	51	49	51	46	54
MP	56	44	52	48	54	53	47	46	51	49	55	45
S	49	51	50	51	50	49	51	50	50	50	50	50
V	51	49	51	49	53	58	42	47	56	44	60	40
SD	26	35	65	74	32	68	33	67
Övr	42	58	41	59	44	51	49	56	48	52	48	52
Totalt	48	52	48	52	48	48	52	52	48	52	48	52

Kommentar: 2003 och 2007 ingick Sverigedemokraterna i gruppen övriga partier. Resultaten 2023 avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

I redovisningen av de olika åldersgrupper och bland utrikes födda är representerade i olika partier framstår några skillnader. Unga är underrepresenterade i alla rikspartier i regionerna på samma sätt som i kommunerna, men i olika utsträckning. Störst andel unga bland sina förtroendevalda har Moderaterna följt av Sverigedemokraterna. Utrikes födda är underrepresenterade i alla rikspartier, högst andel bland regionpolitikerna finns i Miljöpartiet och lägst andel i Centerpartiet av rikspartierna.

Vilka innehar vilka uppdrag?

Horisontell arbetsfördelning¹²

Flera forskare har visat att det tycks finnas en form av horisontell arbetsfördelning mellan könen inom politiken, vilket innebär att kvinnor och män har förtroendeuppdrag inom olika typer av politiska sakområden. Lena Wängnerud (1996) har studerat hur riksdagsledamöter placeras i utskott. Hon finner att kvinnor är relativt väl representerade i kultur- och socialutskotten, medan kvinnor är kraftigt underrepresenterade i finans-, trafik-, närings-, försvars- och skatteutskotten. Henry Bäck (2000) har studerat hur väl olika grupper är representerade i olika facknämnder i kommunerna. Han finner bland annat att kvinnor är relativt väl representerade i så kallade ”mjuka” verksamheter, som vård, omsorg, utbildning, kultur och fritid, medan kvinnor är kraftigt underrepresenterade i de ”hårda” tekniska nämnderna.

Vissa forskare kopplar ”mjuka” politikområden till ”svaga” värden, och hävdar att den horisontella arbetsfördelningen handlar om en marginalisering där kvinnor trängs ut av mer inflytelserika män till nämnder som har mindre makt. Man kan givetvis ifrågasätta om de ”mjuka” områdena verkligen har mindre makt då större delen av kommunernas verksamhet ligger inom den mjuka sektorn. Oavsett hur man ser på den saken är det av intresse att studera om den horisontella arbetsfördelning som tidigare forskning pekat på även går att finna i 2023 års undersökning om förtroendevalda i kommuner och regioner.

Facknämnderna i kommunerna

När det gäller de kommunala facknämnderna är andelen kvinnor ungefär i nivå med fördelningen bland alla förtroendevalda, 45 procent (mot 43 procent bland alla förtroendevalda). se tabell 6.1.

Kvinnor är överrepresenterade i nämnder som har hand om vård- och omsorgsfrågor och sociala frågor (59 procent), medan män är överrepresenterade i nämnder som har hand om tekniska frågor (70 procent). I nämnder som ansvarar för barn- och ungdomsfrågor är det en liten övervikt av andelen kvinnor, medan män något överrepresenterade i nämnder som ansvarar för kultur- och fritidsfrågor. Mönstren är desamma och endast små förändringar kan noteras från tidigare undersökningar.

¹² Avsnittet är hämtat från Persson och Öhrvall 2008.

Tabell 6.1**Förtroendeuppdrag i kommunernas facknämnder, år 2023. Procentuell fördelning, könsfördelning och antal**

Table 6.1 Representative positions in municipal committees. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Facknämnd	Könsfördelning		Totalt antal	Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Vård/omsorg/social	59	41	5 867	30	17
Barn/ungdom/utbildning	52	48	4 858	22	16
Kultur/fritid/turism	44	56	2 534	10	10
Teknik/miljö/trafik/fastighet	30	70	6 987	18	35
Övriga facknämnder	42	58	5 271	19	22
Total andel i facknämnderna	44	56		100	100
Totalt antal	11 350	14 167	25 517	11 350	14 167

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag. Totalt 122 uppdrag är vakanta alternativt saknar giltigt personnummer och dessa uppdrag ingår inte i redovisningen. Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag.

Facknämnderna i regionerna

Könsfördelningen finns även redovisad för regionernas facknämnder, se tabell 6.2. Kvinnor är överrepresenterade i nämnder som ansvarar för vård, omsorg och sociala frågor. Män är överrepresenterade inom nämnder som ansvarar för teknik, miljö och trafik, liksom övriga facknämnder.

Tabell 6.2**Förtroendeuppdrag i regionernas facknämnder, år 2023. Procentuell fördelning, könsfördelning och antal**

Table 6.2 Representative positions in regional committees. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Facknämnd	Könsfördelning		Totalt antal	Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Vård/omsorg/social	58	42	1 445	53	39
Barn/ungdom/utbildning	47	53	113	3	4
Kultur/fritid/turism	48	52	128	4	4
Teknik/miljö/trafik/fastighet	39	61	465	11	18
Övriga facknämnder	45	55	1 000	28	35
Total andel i facknämnderna	50	50		100	100
Totalt antal	1 579	1 572	3 151	1 579	1 572

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag. Totalt 16 fackuppdrag är vakanta alternativt saknar giltigt personnummer och inte ingår i redovisningen.

Knappt hälften, 46 procent, av uppdragen inom regionernas facknämnder återfinns inom kategorin vård och omsorg, vilket är på samma nivå som 2019. Bland samtliga förtroendevalda i regionerna utgör andelen kvinnor 58 procent och andelen män 42 procent. Det är en betydligt högre ande män i nämnder som har med teknik, miljö,

trafik och fastigheter att göra, 61 procent. I facknämnderna totalt sett är könsfördelningen helt jämn.

Vertikal arbetsfördelning

Tidigare i detta kapitel beskrevs en horisontell arbetsfördelning mellan könen. Flera forskare har även pekat på en vertikal arbetsfördelning mellan könen, som innebär att de ledande positionerna är förbehållna männen. Enligt Raaum (1995) innebär denna ”hierarkiska marginalisering” att underrepresentationen av kvinnor förstärks ju högre upp vi kommer i den politiska hierarkin. Tidigare forskning kring de förtroendevalda i kommunerna har visat att denna typ av statusmönster innebär att kvinnor är underrepresenterade i högstatusorgan och i högstatuspositioner. Även andra underrepresenterade grupper, som utrikes födda, har visat sig vara mer underrepresenterade högre upp i makthierarkin (se Bäck 2000).

I det här avsnittet undersöks om ett sådant statusmönster återfinns för tre underrepresenterade grupper: kvinnor, unga och utrikes födda.

Olika organ och positioner i kommunerna

Kvinnor är mer underrepresenterade ju högre upp i hierarkin man kommer. Bland de förtroendevalda i kommunfullmäktige är andelen kvinnor 43 procent, vilket är densamma som andelen kvinnor totalt sett bland samtliga förtroendeuppdrag. Ser man däremot till kommunstyrelserna är andelen kvinnor lägre – 41 procent av uppdragsposterna innehas av kvinnor. Se tabell 6.3.

Tabell 6.3

Förtroendeuppdrag i kommunerna efter kön och organ på olika nivåer, år 2023
Procentuell fördelning, könsfördelning och antal

Table 6.3 Representative positions in municipalities by organisation and sex. 2023.
 Breakdown into percentage, sex and number

Organ	Könsfördelning			Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män	Totalt antal	Kvinnor	Män
Kommunstyrelsen	41	59	7 058	11	13
Kommunfullmäktige	43	57	19 433	33	33
Facknämnder	44	56	25 517	45	43
Övriga	41	59	6 650	11	12
Samtliga organ	43	57		100	100
Totalt antal	25 336	33 322	58 658	25 336	33 322

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag. Totalt 290 förtroendeuppdrag är vakanta uppdrag alternativt saknar giltigt personnummer och inte ingår i redovisningen.

Underrepresentationen av andelen kvinnor jämfört med andelen män framträder tydligare när man studerar positioner med hög status. Kvinnor sitter på 38 procent av ordförandeposterna. Det är en liknande nivå som 2019.

Tabell 6.4**Förtroendeuppdrag i kommunerna efter kön och olika positioner, år 2023. Procentuell fördelning, könsfördelning och antal**

Table 6.4 Representative positions in municipalities by position and sex. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Position	Könsfördelning		Totalt antal	Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Ordförande	38	62	2 775	4	5
Vice ordförande	40	60	4 218	7	8
Övriga ordinarie ledamöter	43	57	26 826	46	46
Ersättare	44	56	24 838	43	42
Samtliga poster	43	57		100	100
Totalt antal	25 336	33 321	58 657	25 336	33 321

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag. Totalt 290 förtroendeuppdrag är vakanta uppdrag alternativt saknar giltigt personnummer och inte ingår i redovisningen.

Unga i åldern 18–29 år har 6 procent av samtliga förtroendeuppdrag men en något mindre andel, 5 procent, av uppdragen i högststatusorgan så som kommunstyrelserna. Se tabell 6.5

Tabell 6.5**Förtroendeuppdrag bland unga (18–29 år) i kommunerna efter organ på olika nivåer, år 2023. Procent**

Table 6.5 Representative positions in municipalities by organisation and age (18–29 years). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Organ	Andel unga i respektive organ			Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Kommunstyrelsen	5	4	5	9	9
Kommunfullmäktige	6	6	6	32	31
Facknämnder	7	8	7	54	52
Övriga	3	4	3	5	7
Samtliga organ	6	6	6	100	100

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag. Totalt 290 förtroendeuppdrag är vakanta uppdrag alternativt saknar giltigt personnummer och inte ingår i redovisningen.

Sett till positioner har förtroendevalda i åldrarna 18–29 år endast 2 procent av ordförandeposterna och 4 procent av vice ordförandeposterna. Den procentuella fördelningen visar att majoriteten av de unga har ersättarposter, det gäller både kvinnor, 55 procent, och män, 52 procent. Se tabell 6.6.

Tabell 6.6**Förtroendeuppdrag bland unga (18–29 år) i kommunerna efter olika positioner, år 2023. Procent**

Table 6.6 Representative positions in municipalities by position and age (18–29 years). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Position	Andel unga på respektive position			Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Ordförande	2	2	2	1	2
Vice ordförande	4	4	4	4	5
Övriga ordinarie ledamöter	5	6	5	40	41
Ersättare	7	8	8	55	52
Samtliga positioner	6	6	6	100	100

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag. Totalt 290 förtroendeuppdrag är vakanta uppdrag alternativt saknar giltigt personnummer och inte ingår i redovisningen.

Utrikes födda har 7 procent av förtroendeuppdragen i landets kommunstyrelser. Även när det gäller utrikes födda finns det följaktligen skillnader i representativitet efter uppdragens tyngd.

Tabell 6.7**Förtroendeuppdrag bland utrikes födda i kommunerna efter organ på olika nivåer, år 2023. Procent**

Table 6.7 Representative positions in municipalities by organisation and country of birth (foreign-born). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Organ	Andel utrikes födda i respektive organ			Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Kommunstyrelsen	8	6	7	9	9
Kommunfullmäktige	10	9	9	32	33
Facknämnder	11	10	10	49	48
Övriga	10	7	8	10	10
Samtliga organ	10	9	9	100	100

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag. Totalt 290 förtroendeuppdrag är vakanta uppdrag alternativt saknar giltigt personnummer och inte ingår i redovisningen.

Utrikes födda är också sämre representerade på tyngre positioner, 6 procent är ordförande. Det är dock en något högre andel än 2019.

Tabell 6.8**Förtroendeuppdrag bland utrikes födda i kommunerna efter olika positioner, år 2023. Procent**

Table 6.8 Representative positions in municipalities by position and country of birth (foreign-born). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Position	Andel utrikes födda på respektive position			Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Ordförande	6	5	6	3	3
Vice ordförande	8	6	7	5	5

Position	Andel utrikes födda på respektive position			Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Övriga ordinarie ledamöter	9	8	9	42	43
Ersättare	12	10	11	50	49
Samtliga positioner	10	9	9	100	100

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag. Totalt 290 förtroendeuppdrag är vakanta uppdrag alternativt saknar giltigt personnummer och inte ingår i redovisningen.

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens ordförande (KSO) är kommunernas högsta politiska ledare och förtjänar därmed lite extra fokus. Endast en person kan vara ordförande i kommunstyrelsen och därmed består gruppen av 290 personer. Eftersom det är bortfall från sju kommuner ingår inte alla KSO i sammanställningen nedan. Ofta hämtas kommunstyrelsens ordförande ur det största partiet i kommunens politiska styre. Inte sällan rör det sig om första namnet på partiernas listor.

En mindre andel av kommunstyrelsens ordförande är kvinnor, 35 procent, jämfört med bland alla förtroendevalda, 43 procent. Andelen kvinnor som är kommunstyrelsens ordförande har ökat med 3 procentenheter sedan 2019.

Nästan alla ordföranden i kommunstyrelsen är mellan 30 och 64 år, totalt 94 procent. Något fler är mellan 50–64 år, 53 procent, än mellan 30–49 år, 41 procent.

Av kommunstyrelsens ordförande 2023 är det 4 procent som är utrikes födda, vilket kan jämföras med 10 procent bland alla förtroendevalda. Andelen utrikes födda som är kommunstyrelsens ordförande är därmed något lägre än andelen ordförandena generellt.

Tabell 6.9

Kommunstyrelsens ordförande (KSO) efter kön, ålder och födelse land, år 2023. Procent
Table 6.9 Chairman of the municipal executive board by sex, age and country of birth. 2023. Percent and percent difference

	Andel bland KSO	Andel bland förtroendevalda	Differens i procentenheter	
			KSO jämfört med förtroendevalda	År 2023 jämfört med år 2019
Kön				
Kvinnor	35	43	-8	+3
Män	65	57	+8	-3
Ålder				
18-29 år	2	6	-4	+1
30-49 år	41	28	+13	-4
50-64 år	53	33	+20	+6
65 år +	4	33	-29	-2

	Andel bland KSO	Andel bland förtroendevalda	Differens i procentenheter	
			KSO jämfört med förtroendevalda	År 2023 jämfört med år 2019
Födelseland				
Inrikes födda	96	90	+6	0
Utrikes födda	4	10	-6	0

Kommentar: Resultaten avser de 283 kommuner som skickat in uppgifter om förtroendeuppdrag. Ett förtroendeuppdrag saknar giltigt personnummer och inte ingår i redovisningen.

Olika organ och positioner i regionerna

Andelen kvinnor är totalt sett större bland regionernas förtroendevalda än bland kommunernas förtroendevalda, 48 procent i förhållande till 43 procent. Könsfördelningen i regionstyrelsen är helt jämn. Se tabell 6.10.

Tabell 6.10

Förtroendeuppdrag i regionerna efter kön och organ på olika nivåer, år 2023. Procentuell fördelning, könsfördelning och antal

Table 6.10 Representative positions in regions organisation and sex. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Organ	Könsfördelning		Totalt antal	Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Regionstyrelsen	50	50	575	8	7
Regionfullmäktige	48	52	3 760	47	48
Facknämnder	50	50	3 151	41	39
Övriga	43	57	438	5	6
Samtliga organ	49	51		100	100
Totalt antal	3 854	4 070	7 924	3 854	4 070

Kommentar: Totalt 19 uppdrag är vakanta alternativt saknar giltigt personnummer och inte ingår i redovisningen.

Redovisningen efter position visar på samma sätt en något jämnare könsfördelning i regionerna än i kommunerna beträffande ordförandeposterna, vilken är på samma nivå som i föregående mandatperiod.

Tabell 6.11

Förtroendeuppdrag i regionerna efter kön och olika positioner, år 2023. Procentuell fördelning, könsfördelning och antal

Table 6.11 Representative positions in regions by position and sex. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Position	Könsfördelning		Totalt antal	Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män		Kvinnor	Män
Ordförande	46	54	252	3	3
Vice ordförande	47	53	354	4	5
Övriga ordinarie ledamöter	48	52	3 533	44	45
Ersättare	49	51	3 785	48	47
Samtliga poster	49	51		100	100
Totalt antal	3 854	4 070	7 924	3 854	4 070

Kommentar: Totalt 19 uppdrag är vakanta alternativt saknar giltigt personnummer och inte ingår i redovisningen.

Precis som i kommunerna är de unga underrepresenterade i högstatusorgan som regionstyrelsen och på högstatuspositioner som ordförande- och vice ordförandeposter. Se tabell 6.12 och 6.13.

Tabell 6.12

Förtroendeuppdrag bland unga (18–29 år) i regionerna efter organ på olika nivåer, år 2023. Procent

Table 6.12 Representative positions in regional councils by organisation and age (18–29 years). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Organ	Andel unga i respektive organ			Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Regionstyrelsen	5	6	5	9	6
Regionfullmäktige	5	8	7	49	52
Facknämnder	4	7	6	37	38
Övriga	4	5	5	5	4
Samtliga organ	5	8	6	100	100

Andelen unga som innehar ett ordinarie uppdrag har minskat med 12 procentenheter bland unga kvinnor och 4 procentenheter bland unga män jämför med 2019.

Tabell 6.13

Förtroendeuppdrag bland unga (18–29 år) i regionerna efter olika positioner, år 2023. Procent

Table 6.13 Representative positions in regional councils by position and sex (aged 18–29). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Position	Andel unga på respektive position			Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Ordförande	1	4	3	1	2
Vice ordförande	2	2	2	2	1
Övriga ordinarie ledamöter	3	6	5	32	36
Ersättare	6	10	8	66	61
Samtliga poster	5	8	6	100	100

Vad gäller utrikes födda har det i tidigare undersökningar kunnat konstateras att andelen är lägre ju tyngre uppdraget är. Andelen uppdrag som innehas av förtroendevalda som är födda utomlands uppgår till 10 procent. Av politikerna i regionstyrelsen är det 6 procent av som är födda utomlands.

Tabell 6.14**Förtroendeuppdrag bland utrikes födda i regionerna efter organ på olika nivåer, år 2023. Procent**

Table 6.14 Representative positions in regional councils by organisation and country of birth (foreign-born). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Organ	Andel utrikes födda i respektive organ			Procentuell fördelning	
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män
Regionstyrelsen	7	6	6	5	5
Regionfullmäktige	11	9	10	50	56
Facknämnder	10	7	9	41	34
Övriga	7	6	7	4	5
Samtliga organ	10	8	9	100	100

Hel- och deltidsarvoderade

Definitioner och begrepp

I detta kapitel beskrivs de hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i kommuner och regioner. Den stora grupp förtroendevalda som inte räknas som hel- eller deltidsarvoderade benämns i rapporten som fritidspolitiker. Hel- och deltidsarvoderade och fritidspolitiker definieras i denna rapport enligt följande:

- Till de **heltidsarvoderade** räknas de förtroendevalda som erhåller arvode för *politiska uppdrag som anses utövas på heltid*.
- Med **deltidsarvoderad** avses här, och i motsvarande studier som genomförts tidigare, förtroendevalda vars *politiska uppdrag anses motsvara 40 procent tjänstgöring eller mer, dock inte heltidstjänstgöring*.
- Till **fritidspolitiker** hör de förtroendevalda som inte erhåller något arvode för politiska uppdrag, eller erhåller ett arvode *som anses understiga 40 procent tjänstgöring*.

Det är normalt sett inte något problem att skilja ut de heltidsarvoderade från övriga förtroendevalda, men det kan i vissa fall vara mer problematiskt när det gäller de deltidsarvoderade (Öhrvall 2004). Detta beror på att det ofta inte finns någon specifik tjänstgöringsgrad kopplad till det politiska uppdraget i kommunen eller regionen. För de kommuner och regioner som resonerar i termer av hel- och deltidsarvoderade är uppdelningen naturlig, men för övriga kan det i vissa fall vara svårt att avgöra om en förtroendevald ska anses vara deltidsarvoderad eller inte. I många fall är arvodesnivån uttryckt som en andel av ett belopp som motsvarar arvodet för heltidsarvoderade förtroendevalda. I sådana fall anses oftast andelen också utgöra tjänstgöringsgrad även om det formellt sett inte finns någon uttalad tjänstgöringsgrad. Även om problemet inte ska överdrivas innebär detta att det föreligger en viss osäkerhet kring det exakta antalet deltidsarvoderade förtroendevalda. Vid de beskrivningar av de hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda efter olika bakgrundsvariabler som görs i den här rapporten är dock denna osäkerhet av underordnad betydelse.

Politiska sekreterare exkluderade

Sedan år 1983 kan kommuner och regioner anställa särskilda tjänstemän, politiska sekreterare, med uppgift att lämna politiskt biträde åt ledamöter och ersättare i fullmäktige och nämnder (Gustafsson 1999). De politiska sekreterarnas roll är därmed skild från den som övriga hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda har. Detta märks även genom att övriga hel- och deltidsarvoderade i kommuner och regioner innehar förtroendeuppdrag, vilket inte är fallet för de politiska sekreterarna.

I denna rapport har de politiska sekreterarna inte inkluderats eftersom deras roll skiljer sig från övriga hel- och deltidsarvoderade. Vidare är det troligt att kommuner och regioner i många fall inte skickat in uppgifter

avseende politiska sekreterare, vilket är ett ytterligare skäl för att exkludera dem.

Antal hel- och deltidsarvoderade

Antal hel- och deltidsarvoderade i kommunerna

År 1954 hade endast 15 kommuner en eller flera heltidsarvoderade förtroendevalda. Tjugo år senare hade den siffran stigit till 200 kommuner (Hagevi 1999).

I 2023 års undersökning var det totalt 15 kommuner som inte skickade in uppgifter om vilka förtroendevalda som var hel- och deltidsarvoderade till SCB. I diagram 7.1 och i texten som hör till detta diagram har antalet förtroendevalda i dessa kommuner uppskattats utifrån antal i tidigare undersökningar. I övriga tabeller och diagram finns dock inga uppskattade uppgifter med för dessa kommuner, därmed finns det en viss diskrepans mellan diagram 7.1 och övriga tabeller och diagram i kapitlet. Se mer om hur detta har beräknats i *Kort om statistiken*.

År 2023 finns heltidsarvoderade förtroendevalda i 266 av 275 kommuner. Det är på en liknande nivå som i tidigare undersökningar. Det är 92 kommuner som uppger att de har fler än en heltidsarvoderad politiker 2023, vilket är en liten minskning jämfört med 2019, men det går inte att säga om det är fler eller färre kommuner totalt sett som har heltidsarvoderade förtroendevalda på grund av bortfallet.

Tabell 7.1

Antal kommuner efter antal heltidsarvoderade, år 2003–2023

Table 7.1 Number of municipalities by number of full-time remunerated representatives. 2003-2023

Antal heltidsarvoderade	Antal kommuner					
	2003	2007	2011	2015	2019	2023
0	13	16	21	15	16	9
1	178	174	173	175	176	174
2	47	45	45	49	42	43
3	24	21	19	12	19	17
4 eller fler	28	34	32	39	34	32
Totalt	290	290	290	290	288	275

Kommentar: två kommuner har inte skickat in svar 2019 vilket gör att det kan vara en liten underskattning av antalet heltidsarvoderade. 2023 saknas svar om hel- och deltidsarvoderade från 15 kommuner.

En liten andel hel- och deltidsarvoderade politiker

I de 275 kommuner som skickat in uppgifter finns det 888 deltidsarvoderade och 534 heltidsarvoderade politiker. Sammantaget innefattar dessa två grupper totalt 1 422 personer, vilket innebär en ökning jämfört med 2019 trots att inte alla kommuner ingår i årets undersökning. Det totala antalet förtroendevalda i de 275 kommunerna uppgår till knappa 32 400. Det stora flertalet av de förtroendevalda är

följaktligen fritidspolitiker. De som erhåller hel- eller deltidsarvode utgör endast 4 procent av det totala antalet förtroendevalda.

Kommunstyrelsens ordförande är oftast heltidsarvoderad

I 259 av de deltagande 275 kommunerna är kommunstyrelsens ordförande heltidsarvoderad. Kommunstyrelsernas ordförande utgör nära hälften av alla heltidsarvoderade och drygt var femte av samtliga hel- och deltidsarvoderade. I sex av de 275 kommunerna är kommunstyrelsens ordförande varken hel- eller deltidsarvoderade och är därmed att betrakta som fritidspolitiker (det vill säga de politiska uppdragen understiger en 40 procent av en heltid).

Tabell 7.2

Hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i kommunerna efter typ av uppdrag, år 2003–2023. Antal och procent

Table 7.2 Full-time and part-time remunerated representatives in municipalities by type of assignment. 2003–2023. Numbers and percent

År Uppdrag	Deltid		Heltid		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
2003						
KSO	16	3	274	52	290	29
Övriga	465	97	249	48	714	71
Totalt	481	100	523	100	1 004	100
2007						
KSO	17	3	273	52	290	26
Övriga	569	97	253	48	822	74
Totalt	586	100	526	100	1 112	100
2011						
KSO	22	3	267	52	289	24
Övriga	643	97	248	48	891	76
Totalt	665	100	515	100	1 180	100
2015						
KSO	13	2	273	50	286	22
Övriga	762	98	272	50	1 034	78
Totalt	775	100	545	100	1 320	100
2019						
KSO	15	2	268	49	283	21
Övriga	799	98	283	51	1 082	79
Totalt	814	100	551	100	1 365	100
2023						
KSO	10	1	259	49	269	19
Övriga	878	99	275	51	1 153	81
Totalt	888	100	534	100	1 422	100

Kommentar: två kommuner har inte skickat in svar 2019 vilket gör att det kan vara en liten underskattning av antalet heltidsarvoderade. 2023 saknas svar om hel- och deltidsarvoderade från 15 kommuner.

Socialdemokraterna är det parti som har störst andel hel- och deltidsarvoderade, 34 procent av de hel- och deltidsarvoderade. Det är en något mindre andel än 2019 då 36 procent av de hel- och deltidsarvoderade tillhörde Socialdemokraterna. Motsvarande andel för

Moderaterna är 26 procent, vilket är en liten ökning jämfört med 2019 då motsvarande andel var 23 procent.

Tabell 7.3

Hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i kommunerna efter parti, år 2023. Antal och procent

Table 7.3 Full-time and part-time remunerated representatives in municipalities by party. 2023. Numbers and percent

Parti	Deltid		Heltid		Samtliga	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
M	198	22	166	31	364	26
C	110	12	49	9	159	11
L	49	6	23	4	72	5
KD	66	7	24	5	90	6
MP	29	3	7	1	36	3
S	281	32	200	38	481	34
V	42	5	17	3	59	4
SD	79	9	25	5	104	7
ÖVR	28	3	19	4	47	3
Totalt	882	100	530	100	1412	100

Kommentar: 2023 saknas svar om hel- och deltidsarvoderade från 15 kommuner. För 10 hel- och deltidsarvoderade har ingen uppgift om parti angetts och dessa ingår inte i tabellen.

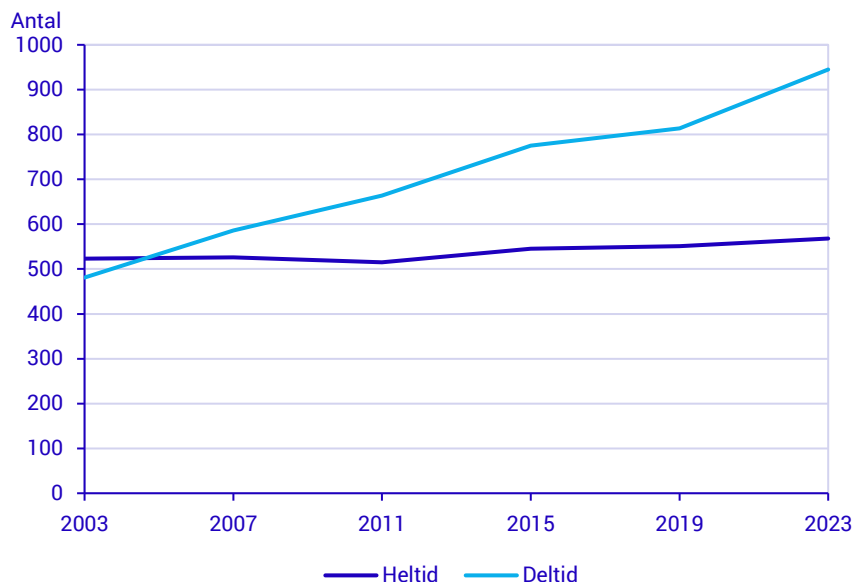
Antal hel- och deltidsarvoderade över tid

De deltidsarvoderade i kommunerna är fler än de heltidsarvoderade politikerna och skillnaderna ökar för varje mättillfälle. I 2003 års mätning var tvärt om de heltidsarvoderade något fler. I diagram 7.1 framgår hur antalet hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda har förändrats över tid. Noterbart är att både antalet hel- och deltidsarvoderade ökar något denna mandatperiod men att ökningen är mindre än vid föregående mandatperiod.

Diagram 7.1

Antal hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i kommunerna, år 2003–2023

Graph 7.1 Number of full-time and part-time elected representatives in municipalities. 2003–2023

Kommentar: 2023 saknas svar om hel- och deltidsarvoderade från 15 kommuner. I diagrammet har 2023 års uppgifter uppskattats för dessa 15 kommuner baserat på antalet hel- och deltidsarvoderade i tidigare undersökningar.

Som nämndes i inledningen av kapitlet kan det för vissa kommuner vara svårt att definiera de förtroendevalda i termer av hel- och deltidsarvoderade, vilket gör att det exakta antalet deltidsarvoderade vid respektive mättillfälle är behäftat med viss osäkerhet. Det råder dock inte någon tvekan om att antalet deltidsarvoderade förtroendevalda har ökat under de senaste decennierna och att det är en trend som håller i sig även denna mandatperiod. Man kan tänka sig olika förklaringar till denna utveckling. Magnus Hagevi (2000) nämner den mer splittrade partipolitiska situationen i kommunerna som en tänkbar förklaring till ökningen. Argumentationen är att fler partier krävs för att bilda en styrande majoritet och de förhandlingar som föregår bildandet av dessa majoriteter leder till att de arvoderade uppdragen måste delas upp på fler partier, något som i sin tur skulle leda till att heltidsuppdrag omvandlas till deltidsuppdrag. Samtidigt redovisas att antalet heltidsarvoderade förtroendevalda har varit förhållandevis konstant under den period då antalet deltidsarvoderade ökat. En annan tänkbar förklaring är att vissa uppdrag, som exempelvis nämndsordförande, successivt över tid har inneburit ett större åtagande och att arvodesnivån därför höjts. Detta kan i sin tur ha medfört att den förtroendevalde som innehar det uppdraget därmed har övergått från att ha klassats som fritidspolitiker till att bli definierad som deltidsarvoderad. Det finns dock inte möjlighet att inom ramen för den här rapporten fastställa orsakerna bakom det ökande antalet deltidsarvoderade förtroendevalda.

Antal hel- och deltidisarvoderade i regionerna

År 1963 var det endast tre regioner som hade någon heltidsarvoderad politiker (Gustafsson 1999). Mellan 2003 och 2015 har samtliga 20 regioner uppgett att det funnits minst en heltidsarvoderad politiker. I 2023 års undersökning, liksom i 2019 års undersökning är det en region som anger att det inte finns någon heltidsarvoderad politiker.

Tabell 7.4

Antal regioner efter antal heltidsarvoderade, år 2003–2023

Table 7.4 Number of regional councils by number of full-time remunerated representatives. 2003-2023

Antal heltidsarvoderade	Antal kommuner					
	2003	2007	2011	2015	2019	2023
0	-	-	-	-	1	1
1	-	2	1	2	3	2
2	-	-	1	1	-	2
3	6	3	3	2	1	-
4 eller fler	14	15	15	15	15	14
Totalt	20	20	20	20	20	19

Kommentar: en region har inte skickat in svar 2023 vilket gör att det kan vara en liten underskattning av antalet heltidsarvoderade.

Antalet arvoderade i regionerna

År 2023 var det totalt cirka 320 hel- eller deltidisarvoderade förtroendevalda i regionerna. De fördelar sig på 144 heltidsarvoderade och 172 deltidisarvoderade, se tabell 7.5. Det kan jämföras med det totala antalet förtroendevalda i regionerna år 2023, som uppgår till knappa 4 700 personer. Andelen hel- och deltidisarvoderade utgör därmed 7 procent av det totala antalet förtroendevalda i regionerna. Det är alltså en något större andel än motsvarande andel i kommunerna. Men trots det gäller även för regionerna att den övervägande huvuddelen av de förtroendevalda är fritidspolitiker.

Tabell 7.5

Hel- och deltidisarvoderade förtroendevalda i regionerna efter uppdrag, år 2003–2023.

Antal och procent

Table 7.5 Full-time and part-time remunerated representatives in regional councils by type of assignment. 2003–2023. Numbers and percent

År	Uppdrag	Deltid		Heltid		Totalt	
		Antal	%	Antal	%	Antal	%
2003							
	RSO	0	0	20	17	20	10
	Övriga	86	100	101	84	187	90
	Totalt	86	100	121	100	207	100
2007							
	RSO	0	0	20	16	20	10
	Övriga	83	100	108	84	191	91
	Totalt	83	100	128	100	211	100
2011							
	RSO	0	0	20	15	20	8
	Övriga	128	100	114	85	242	92

År Uppdrag	Deltid		Heltid		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Totalt	128	100	134	100	262	100
2015						
RSO	0	0	20	15	20	7
Övriga	153	100	116	85	269	93
Totalt	153	100	136	100	289	100
2019						
RSO	1	1	19	12	20	6
Övriga	175	99	145	88	320	94
Totalt	176	100	164	100	340	100
2023						
RSO	1	1	18	13	19	6
Övriga	172	99	126	88	298	94
Totalt	173	100	144	100	317	100

Kommentar: en region har inte skickat in svar 2023 vilket gör att det är en liten underskattning av antalet hel- och deltidsarvoderade.

Socialdemokraterna har flest arvoderade i regionerna

I tabell 7.6 illustreras hur de hel- och deltidsengagerade förtroendevalda i regionerna fördelar sig efter parti. I likhet med hur det ser ut för de hel- och deltidsarvoderade i kommunerna tillhör den största andelen heltidsarvoderade Socialdemokraterna, 28 procent, och därefter kommer Moderaterna med 20 procent.

Tabell 7.6

Hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i regionerna efter parti, år 2023. Antal och procent

Table 7.6 Full-time and part-time remunerated representatives in regional councils by party. 2023. Number and percent

Parti	Deltid		Heltid		Totalt	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
M	33	19	31	22	64	20
C	20	12	15	10	35	11
L	11	6	6	4	17	5
KD	14	8	16	11	30	9
MP	6	3	3	2	9	3
S	41	24	48	33	89	28
V	18	10	8	6	26	8
SD	22	13	13	9	35	11
ÖVR	7	4	4	3	11	3
Totalt	172	100	144	100	316	100

Vilka är de hel- och deltidsarvoderade?

I detta avsnitt beskriver vi de hel- och deltidsarvoderade efter kön, ålder och födelseland. Andelen kvinnor som hel- och deltidsarvoderade ligger på ungefär samma nivå som bland förtroendevalda totalt, 41 procent. Det är en lägre andel kvinnor som är heltidsarvoderade 38 procent, än som är deltidsarvoderade 42 procent. Som framgår av tabell 7.7 har andelen kvinnor som är hel- eller deltidsarvoderade minskat något om vi jämför med 2019.

Tabell 7.7**Hel- och deltid sarvoderade förtroendevalda i kommunerna efter kön, år 2003–2023. Procent**

Table 7.7 Full-time and part-time remunerated representatives in municipalities by sex. 2003–2023. Percent

Kön	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Deltid						
Kvinnor	36	34	38	45	44	42
Män	64	66	62	55	56	58
Samtliga	100	100	100	100	100	100
Heltid						
Kvinnor	30	34	37	42	39	38
Män	70	66	63	58	61	62
Samtliga	100	100	100	100	100	100
Totalt						
Kvinnor	33	34	38	44	42	41
Män	67	66	62	56	58	59
Samtliga	100	100	100	100	100	100

Unga underrepresenterade

Unga är alltjämt underrepresenterade bland hel- och deltid sarvoderade. Av samtliga hel- och deltid sarvoderade är det 4 procent som är under 30 år, vilket kan jämföras med 6 procent bland samtliga förtroendevalda i kommunerna. Politiker 65 år utgör 11 procent av samtliga hel- och deltid sarvoderade procent, över tid har denna andel ökat från att utgöra 3 procent 2003.

Tabell 7.8**Hel- och deltid sarvoderade förtroendevalda i kommunerna efter ålder och kön. År 2003–2023. Procent**

Table 7.8 Full-time and part-time remunerated representatives in municipalities by sex. 2003–2023. Percent

Ålder	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Deltid						
Samtliga						
18-29 år	3	3	2	5	5	3
30-49 år	37	36	41	43	41	39
50-64 år	56	56	48	41	41	43
65- år	4	6	9	11	14	15
Kvinnor						
18-29 år	2	3	2	4	4	4
30-49 år	43	37	45	48	44	41
50-64 år	53	56	48	40	41	43
65- år	2	4	5	8	11	12
Män						
18-29 år	3	2	2	5	5	3
30-49 år	34	35	39	39	38	37
50-64 år	58	56	47	42	40	43
65- år	6	7	11	14	17	17

Ålder	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Heltid						
Samtliga						
18-29 år	1	0	1	2	3	4
30-49 år	38	41	48	48	47	47
50-64 år	60	57	48	46	43	44
65- år	2	2	3	4	6	5
Kvinnor						
18-29 år	1	0	2	2	2	2
30-49 år	42	50	57	48	49	51
50-64 år	56	49	40	48	44	42
65- år	1	1	2	3	5	5
Män						
18-29 år	1	0	1	2	4	5
30-49 år	36	36	42	48	46	45
50-64 år	61	61	53	45	43	45
65- år	2	3	4	5	7	5
Totalt						
Samtliga						
18-29 år	2	1	2	4	4	4
30-49 år	37	38	44	45	43	42
50-64 år	58	56	48	43	42	43
65- år	3	4	6	8	11	11
Kvinnor						
18-29 år	2	2	2	3	3	3
30-49 år	43	43	50	48	46	45
50-64 år	54	53	45	43	42	42
65- år	1	2	4	6	9	10
Män						
18-29 år	2	1	2	4	5	4
30-49 år	35	35	40	43	42	40
50-64 år	60	58	50	43	41	44
65- år	4	5	8	10	12	13

Färre utrikes födda arvoderas

Av de hel- och deltidsarvoderade är 6 procent utrikes födda 2023. Det kan jämföras med 10 procent bland alla förtroendevalda. Utrikes födda är underrepresenterade bland både hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda även om något fler av de heltidsarvoderade är födda i ett annat land jämfört med de deltidsarvoderade.

Tabell 7.9

Hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i kommunerna efter födelseland och kön, år 2003–2023. Procent

Table 7.9 Full-time and part-time remunerated representatives in municipalities by country of birth and sex. 2003-2023. Percent

Födelseland	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Deltid						
Samtliga						
Sverige	97	96	96	94	95	94

Födelseland	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Övriga länder	3	4	4	6	5	6
Kvinnor						
Sverige	96	97	95	92	93	93
Övriga länder	4	3	5	8	7	7
Män						
Sverige	97	96	96	96	97	95
Övriga länder	3	4	4	4	3	5
Heltid						
Samtliga						
Sverige	97	97	96	96	93	94
Övriga länder	3	3	4	4	7	6
Kvinnor						
Sverige	97	96	94	97	93	92
Övriga länder	3	4	6	3	7	8
Män						
Sverige	97	97	97	95	93	95
Övriga länder	3	3	3	5	7	5
Totalt						
Samtliga						
Sverige	97	96	96	95	94	94
Övriga länder	3	4	4	5	6	6
Kvinnor						
Sverige	96	96	95	94	93	93
Övriga länder	4	4	5	6	7	7
Män						
Sverige	97	97	97	96	95	95
Övriga länder	3	3	3	4	5	5

Hel- och deltidsarvoderade i regionerna

Det är totalt sett helt jämn könsfördelning bland de hel- och deltidsarvoderade i regionerna. Det skiljer sig från hur det såg ut 2019 då det var en något högre andel män bland de hel- och deltidsarvoderade.

Tabell 7.10

Hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i regionerna efter kön, år 2003–2023.

Procent

Table 7.10 Full-time and part-time remunerated representatives in regions by sex. 2003–2023. Percent

Kön	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Deltid						
Kvinnor	47	43	46	54	44	49
Män	54	57	54	46	56	51
Samtliga	100	100	100	100	100	100
Heltid						
Kvinnor	45	44	48	50	49	50
Män	55	56	52	50	51	50
Samtliga	100	100	100	100	100	100
Totalt						

Kön	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Kvinnor	46	44	47	52	46	50
Män	54	56	53	48	54	50
Samtliga	100	100	100	100	100	100

Unga och äldre ej hel- eller deltidsarvoderade

En majoritet av de hel- och deltidsarvoderade i regionerna befinner sig i åldern 30 till 64 år, något som gäller både för män och för kvinnor.

Andelen unga hel- eller deltidsarvoderade är något lägre än 2019, 2 procent, även andelen 65 år och äldre har minskat något till 6 procent av alla hel- eller deltidsarvoderade.

Tabell 7.11

Hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i regionerna efter ålder och kön, år 2003–2023. Procent

Table 7.11 Full-time and part-time remunerated representatives in regional councils by age and sex. 2003–2023. Percent

Ålder	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Deltid						
Samtliga						
18-29 år	2	2	5	5	3	2
30-49 år	31	40	35	44	48	46
50-64 år	65	53	54	42	36	44
65- år	1	5	6	8	12	8
Kvinnor						
18-29 år	0	0	2	4	1	1
30-49 år	40	39	34	38	42	44
50-64 år	60	61	55	49	47	49
65- år	0	0	9	10	10	6
Män						
18-29 år	4	4	7	7	5	2
30-49 år	24	40	35	51	54	48
50-64 år	70	47	54	35	28	39
65- år	2	9	4	7	13	10
Heltid						
Samtliga						
18-29 år	0	2	2	1	2	2
30-49 år	35	41	42	48	46	57
50-64 år	64	54	54	50	48	37
65- år	2	3	1	1	4	4
Kvinnor						
18-29 år	0	0	0	1	4	1
30-49 år	44	52	44	46	53	60
50-64 år	55	46	56	51	41	33
65- år	2	2	0	1	2	6
Män						
18-29 år	0	3	4	0	0	3
30-49 år	27	33	40	50	39	54
50-64 år	71	60	53	49	55	40
65- år	2	4	3	1	6	3

Ålder	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Totalt						
Samtliga						
18-29 år	1	2	3	3	3	2
30-49 år	33	41	38	46	47	51
50-64 år	64	54	54	46	42	41
65- år	1	4	4	5	8	6
Kvinnor						
18-29 år	0	0	1	3	3	1
30-49 år	42	47	39	41	47	51
50-64 år	57	52	56	50	44	42
65- år	1	1	4	6	6	6
Män						
18-29 år	2	3	6	4	3	3
30-49 år	26	36	37	50	47	51
50-64 år	71	55	53	42	41	40
65- år	2	6	4	4	10	7

Utrikes födda i lägre grad arvoderade

Som tidigare nämnts i rapporten uppgår andelen utrikes födda bland samtliga förtroendevalda i regionerna till 10 procent. Andelen utrikes födda bland hel- och deltidsarvoderade i regionerna är 5 procent, vilket är en något lägre andel än 2019.

Tabell 7.12

Hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda i regionerna efter födelseland och kön, år 2003–2023. Procent

Table 7.12 Full-time and part-time remunerated representatives in regional councils by country of birth and sex. 2003-2023. Percent

Födelseland	2003	2007	2011	2015	2019	2023
Totalt						
Samtliga						
Sverige	98	97	95	95	94	95
Övriga länder	2	3	5	5	6	5
Kvinnor						
Sverige	99	97	95	93	94	96
Övriga länder	1	3	5	7	6	4
Män						
Sverige	97	97	96	97	95	94
Övriga länder	3	3	4	3	5	6

Arvodesnivåer

Eftersom det i många fall är svårt att precisera tjänstgöringsgraden för de deltidsarvoderade förtroendevalda blir det problematiskt att räkna om arvodesnivåerna så att de blir jämförbara. I den redovisning av arvodesnivåer som görs här ingår därför endast de heltidsarvoderade.

Arvodesnivåer i kommunerna

Det genomsnittliga månatliga arvodet för heltidsarvoderade förtroendevalda i kommunerna uppgår år 2023 till ungefär 71 800 kronor. Jämfört med 2019 års undersökning har det genomsnittliga månatliga arvodet

för heltidsarvoderade ökat med cirka 6 700 kronor, vilket motsvarar en ökning med 10 procent. Ökningen i procent är något lägre än den procentuella ökningen av den sammanräknade förvärvsinkomsten i befolkningen över 20 år mellan åren 2018 och 2022.

Kommunstyrelsens ordförande under genomsnittet

När Svenska Kommunförbundet år 1995 undersökte arvodesnivåerna för de heltidsengagerade förtroendevalda som innehade posten som kommunstyrelseordförande kom de fram till att det genomsnittliga månatliga arvodet uppgick till 29 000 kronor (Svenska Kommunförbundet 1996). År 2003 var motsvarande belopp 38 200 kronor per månad, år 2007 hade det stigit till 44 500 kronor per månad och 2019 hade motsvarande genomsnittliga arvode stigit till 63 800 kronor. I 2023 års undersökning har det genomsnittliga arvodet till kommunstyrelsens ordförande stigit till cirka 71 600 kronor. Därmed är det genomsnittliga arvodet för alla heltidsarvoderade marginellt lägre än genomsnittet för de ordföranden i kommunstyrelsen som arbetar heltid. Även när det gäller arvoden för kommunstyrelsens ordförande är variationen stor mellan kommuner.

Arvodesnivåer i regionerna

År 2023 uppgår det genomsnittliga arvodet till 77 800 kronor, vilket är en ökning jämfört med 2019, då arvodet var 70 800 kronor. Motsvarande arvode 2015 var 65 300 kronor. Därmed var det en ökning med 8 procent mellan 2015 och 2019. Dessförinnan var beloppet 59 100 kronor år 2011.

En redovisning av arvodesnivåerna för heltidsarvoderade ordförande i regionstyrelserna visar att det genomsnittliga månatliga arvodet uppgår till 76 900 kronor.

Kort om statistiken

Statistikens ändamål och innehåll

Syftet är att producera statistik över förtroendeuppdrag, förtroendevalda samt hel- och deltidsarvoderade i kommuner och regioner med demografiska och socioekonomiska indelningsgrunder som möjliggör studier av social representativitet. Det ska vara statistik som är hållbar för den forskning och användning som kommer att efterfrågas under en lång framtid.

Detta omfattar statistiken

Inom ramen för Undersökningen av förtroendevalda i kommuner och regioner har uppgifter om förtroendevalda samt förtroendevalda som är hel- och deltidsarvoderade samlats in från samtliga kommuner och regioner.

När det gäller *uppgifter om förtroendevalda* har följande fakta om de förtroendevalda samlats in: för- och efternamn, fullständigt personnummer, partitillhörighet, position (ordförande, ledamot etc.) och nämndtillhörighet.

Beträffande *uppgifter om hel- och deltidsarvoderade* har följande fakta insamlats: för- och efternamn, fullständigt personnummer, partitillhörighet, uppdragets titel, procent av heltid och månadsarvode.

Förtroendevalda

En analys av de förtroendevalda kräver en tydlig definition av vilka personer som skall definieras som förtroendevalda. Undersökningen år 2023 utgår från samma definition som användes i 2003, 2007, 2011, 2015 och 2019 års undersökningar. Förtroendevalda definieras här som ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer. Denna definition är baserad på kommunallagens definition av förtroendevalda. Det finns ett antal förtroendeuppdrag som i och med detta inte ingår i den population som studeras i denna rapport. Till de förtroendeuppdrag som exkluderats hör uppdrag i olika råd, nämndutskott, styrelser i kommunala bolag och olika samarbetsorgan. Eftersom de flesta som har något av dessa uppdrag även har uppdrag som inkluderas i definitionen av förtroendevalda påverkas studier av representativiteten endast marginellt. Hur definitionen av förtroendevalda utformas påverkar framför allt beräkningar av antalet förtroendeuppdrag. Den definition som valts möjliggör jämförelser över tid.

Nämnder och uppdrag

Inom ramen för undersökningen har uppgifter om de förtroendevaldas nämndtillhörigheter samlats in. Nämnder har klassificerats i olika kategorier, vilket bland annat legat till grund för selektering av de uppdrag som ingår i vår definition av förtroendeuppdrag. De uppdrag

som samlats in och som faller utanför den definition av förtroendeuppdrag som används är framför allt uppdrag i kommunala bolag, arbetsutskott, olika råd och kommittéer. Nedan ges en kortfattad beskrivning av de kategorier av de nämnder som ingår i undersökningen.

Tablå 1

Exempel på nämnder som ingår i undersökningen år 2023

Examples of committees included in the population

Kategori	Exempel på nämnder som ingår
Obligatoriska nämnder	Fullmäktige, styrelsen, valnämnd och revision
Vård/omsorg/social	Hjälpmedelsnämnd, individ- och familjenämnd, patient-nämnd, socialnämnd, vård- och omsorgsnämnd och äldrenämnd
Barn/ungdom/utbildning	Barn- och ungdomsnämnd, barn- och utbildningsnämnd, utbildningsnämnd, gymnasienämnd och skolnämnd
Kultur/fritid/turism	Fritids- och kultur nämnd, fritidsnämnd, idrotts- och fritids-nämnd och kultur nämnd
Teknik/miljö/trafik	Bygg- och miljönämnd, byggnämnd, drift- och service-nämnd, it-nämnd, miljönämnd, räddningsnämnd, miljö- och hälsoskyddsnämnd, samhällsbyggnadsnämnd, teknisk nämnd och trafiknämnd
Övriga nämnder	Jävsnämnd, krisledningsnämnd, tillståndsnämnd, vuxen-nämnd, näringslivsnämnd och utvecklingsnämnd,
Obligatoriska nämnder	Fullmäktige, styrelsen, valnämnd och revision
Vård/omsorg/social	Hjälpmedelsnämnd, individ- och familjenämnd, patient-nämnd, socialnämnd, vård- och omsorgsnämnd och äldrenämnd
Barn/ungdom/utbildning	Barn- och ungdomsnämnd, barn- och utbildningsnämnd, utbildningsnämnd, gymnasienämnd och skolnämnd

Hantering av bortfall

Totalt sju kommuner (Dals-Ed, Karlshamn, Lerum, Robertsfors, Rättvik, Skurup och Ystad) skickade inte in uppgifter om förtroendeuppdrag till SCB som kunde användas i undersökningen. Därmed har uppgifter för dessa kommuner uppskattats utifrån hur många förtroendeuppdrag och förtroendevalda de rapporterat i tidigare undersökningar. Med start 2007 har den genomsnittliga förändringen i de sju kommunerna multiplicerats med antalet uppdrag och förtroendevalda i de sju kommunerna 2019. Sammantaget rör det sig om 1 273 förtroendeuppdrag, 787 ordinarie förtroendeuppdrag och 736 förtroendevalda som lagts till för att täcka upp för bortfallet i de sju kommunerna.

Dessa uppgifter används i de tabeller och diagram som ger en bild av samtliga förtroendevalda och förtroendeuppdrag:

- Tabell 2.1
- Tabell 3.1
- Diagram 3.1

Hel- och deltidisarvoderade förtroendevalda

Inom ramen för undersökningen har uppgifter om de hel- och deltidisarvoderade förtroendevalda som finns i kommuner och regioner samlats in. Till de heltidisarvoderade hör de förtroendevalda som erhåller arvode för politiska uppdrag som anses utövas på heltid. Till de deltidisarvoderade hör de förtroendevalda vars uppdrag anses motsvara 40 procent tjänstgöring eller mer, dock inte heltidstjänstgöring. I de fall en person har haft mer än ett arvoderat uppdrag har både tjänstgöring och arvode summerats vid beräkningarna.

Hantering av bortfall

Totalt 15 kommuner (Bollnäs, Borgholm, Dals-Ed, Emmaboda, Gnesta, Karlshamn, Kristinehamn, Krokom, Malmö, Nora, Robertsfors, Skellefteå, Strömsund, Vårgårda och Ystad) skickade inte in uppgifter om hel- och deltidisarvoderade till SCB som kunde användas i undersökningen. Därmed har uppgifter för dessa kommuner uppskattats utifrån hur många förtroendeuppdrag och förtroendevalda de rapporterat i tidigare undersökningar. Med start 2007 har den genomsnittliga förändringen i de 15 kommunerna multiplicerats med antalet hel- och deltidisarvoderade i de 15 kommunerna 2019. Sammantaget rör det sig om 34 heltidisarvoderade och 57 deltidisarvoderade som har lagts till för att täcka upp för bortfallet i de femton kommunerna.

Dessa uppgifter används i de tabeller och diagram som ger en bild av samtliga förtroendevalda och förtroendeuppdrag:

- Diagram 7.1

Information om statistikens framställning

Insamlingsarbetet är omfattande och därför sker bara insamlingen en gång under mandatperioden, trots att det kan ske förändringar i kommunernas och regionernas nämndsammansättning senare under mandatperioden. Att insamlingen inleds och i huvudsak sker under våren 2019 beror på att den nya organisationen i kommuner och regioner har hunnit etableras efter valen 2018.

SCB samlar in uppgifter om målpopulationerna direkt från kommuner och regioner. Att insamlingsarbetet går via kommuner och regioner beror på att de har bäst kännedom om undersökningens observationsobjekt.

I ett första steg skickas e-post ut till alla kommuner och regioners registratorer. I brevet efterfrågas kontaktuppgifter till den person i kommunen eller regionen som ska ansvara för insamlingen. Därefter skickas e-post direkt till kontaktpersonen. I några fall angavs ingen kontaktperson och då har missiv och påminnelser fortsatt skickats till registrator.

För förtroendeuppdrag och förtroendevalda har samtliga kommuner och regioner skickat in uppgifter vilka har kontrollerats och bedömts som fullständiga.

Operationalisering

Nedan beskrivs hur variablerna som studerats i rapporten har operationaliserats, dvs. hur vi mäter de egenskaper som studeras.

Tablå 2

Operationalisering av sociala grupper

Operantionalization of social groups

Variabel	Exempel på nämnder som ingår
Kön, andel politiker	Information om de förtroendevaldas kön har hämtats från SCB:s register över totalbefolkningen (RTB).
Kön, andel befolkning	Information om andelen kvinnor/män i befolkningen har hämtats från RTB. Variabeln avser befolkningen 18 år och äldre den 31 december 2022.
Ålder, andel politiker	Variabeln är indelad i 4 kategorier: 18–29, 30–49, 50–64 och 65 år och uppåt. Vi har valt denna indelning eftersom den även används i den officiella statistiken över nominerade och valda kandidater vid de allmänna valen. Därigenom skapas större jämförbarhet. Information om de förtroendevaldas ålder har hämtats från RTB och avser den 31 december 2022.
Ålder, andel befolkning	Information om befolkningens ålder har hämtats från RTB. Variabeln avser befolkningen 18 år och äldre den 31 december 2022.
Civilstånd, andel politiker	Variabeln är indelad i 2 kategorier: gift (gift och registrerad partner) och ogift (ogift, skild, änking, skild partner, efterlevande partner). Information om de förtroendevaldas civilstånd har hämtats från RTB och avser den 31 december 2022.
Civilstånd, andel befolkning	Information om andelar med olika civilstånd i befolkningen har hämtats från RTB. Variabeln avser befolkningen 18 år och äldre den 31 december 2022.
Barn under 6 år, andel politiker	Variabeln är indelad i 2 kategorier: har barn under 6 år och har ej barn under 6 år. Information om antal barn bland de förtroendevalda har hämtats från RTB och avser den 31 december 2022. Alla barn räknas med oavsett om de bor med föräldern eller inte. Omvänt så räknas inte barn som har annan förälder enligt registret inte med även om barnet skulle bo hos personen ifråga.
Barn under 6 år, andel befolkning	Information om antal barn under 6 år i befolkningen har hämtats från RTB. Variabeln avser befolkningen 18 år och äldre den 31 december 2022.
Barn under 18 år, andel politiker	Variabeln är indelad i 2 kategorier: har barn under 18 år och har ej barn under 18 år. Information om antal barn bland de förtroendevalda har hämtats från RTB och avser den 31 december 2022. Alla barn räknas med oavsett om de bor med föräldern eller inte. Omvänt så räknas inte barn som har annan förälder enligt registret inte med även om barnet skulle bo hos personen ifråga.
Barn under 18 år, andel befolkning	Information om antal barn under 18 år i befolkningen har hämtats från RTB. Variabeln avser befolkningen 18 år och äldre den 31 december 2022.
Bakgrund, andel politiker	Variabeln är indelad i 4 kategorier: (1) personer födda utrikes, (2) inrikes födda personer med två utrikes födda föräldrar, (3) inrikes födda med en inrikes och en utrikes född förälder samt (4) inrikes födda personer med två inrikes födda föräldrar.

Variabel	Exempel på nämnder som ingår
	Information om de förtroendevaldas bakgrund har hämtats från RTB och avser den 31 december 2022.
Bakgrund, andel befolkning	Information om andelar med olika bakgrund i befolkningen har hämtats från RTB. Variabeln avser befolkningen 18 år och äldre den 31 december 2022.
Födelseland, andel politiker	Variabeln är indelad i 2 kategorier: personer födda i Sverige och personer födda utomlands. Kategorin födda utomlands delas även in i kategorierna: Norden (utom Sverige), Europa (utom Norden) och Övriga länder. Information om de förtroendevaldas födelseland har hämtats från RTB och avser den 31 december 2022.
Födelseland, andel befolkning	Information om andelar med olika födelseland i befolkningen har hämtats från RTB. Variabeln avser befolkningen 18 år och äldre den 31 december 2022.
Utbildning, andel politiker	Variabeln är indelad i 3 kategorier: förgymnasial, gymnasial och eftergymnasial utbildning. Information om de förtroendevaldas utbildning har hämtats från SCB:s utbildningsregister och avser den 31 december 2022. På grund av begränsningar i registret finns endast variabeln tillgänglig för personer upp till och med 74 år.
Utbildning, andel befolkning	Uppgifter om befolkningens utbildning är beräknade med hjälp av SCB:s utbildningsregister. Variabeln avser befolkningen 18–74 år den 31 december 2022. Att variabeln inte avser hela befolkningen 18 år och äldre beror på registrets begränsningar.
Inkomst, andel politiker	Inkomstklasserna är baserade på percentiler och redovisas i följande grupper: 0–20, 21–40, 41–60, 61–80, 81–100. De är beräknade utifrån hela Sveriges befolkning 18 år och äldre. De personer som saknat deklarerad inkomst eller av andra skäl inte deklarerat någon inkomst redovisas ej. Exempelvis innebär detta att de personer som redovisas i inkomstklassen 0–20 tillhör de 20 procent av befolkningen 18 år och äldre som har lägst inkomster. Uppgifterna är hämtade från SCB:s inkomst- och taxeringsregister (IoT) och avser inkomster år 2021 enligt 2022 års taxering.
Inkomst, andel befolkning	Information om befolkningens inkomst har hämtats från SCB:s inkomstregister. Kategorierna är desamma som för politiker. Variabeln avser inkomster för befolkningen 18 år och äldre för året 2021 enligt 2022 års taxering. Uppgifterna är hämtade från SCB:s inkomst- och taxeringsregister (IoT).

Information om statistikens kvalitet

Totalt sett är tillförlitligheten god, det vill säga statistiken mäter det den har för avsikt att mäta. Kontroller har gjorts på datamaterialet både under insamling och under bearbetningsskedet. Återkontakter har gjorts såväl avseende personnummer som kompletteringar av nämnder. Samtliga kommuner och regioner rapporterat in uppgifter om förtroendeuppdrag, vilka har kontrollerats mot organisationsscheman, såväl som mikrodatakontroller. Resultaten har rimlighetskontrollerats mot resultaten från föregående undersökningar. Statistiken är totalräknad och därmed sker ingen redovisning med osäkerhetsintervall.

I början av mars 2023 gjorde SCB ett utskick till samtliga kommuner och regioner där uppgifter om förtroendevalda efterfrågades. I augusti hade de flesta av kommunerna och regionerna skickat in de efterfrågade uppgifterna. Samtliga kommuner och regioner har skickat in efterfrågade uppgifter om de förtroendevalda. Något objektsbortfall finns inte. Däremot kan det förekomma att kommuner och regioner har skickat in ofullständiga förteckningar över de förtroendeuppdrag som finns, så kallade partiella bortfall.

Uppgifter om förtroendevalda har skickats in till SCB både via insamlingsverktyget SIV och i enstaka fall via e-post. Uppgifterna har kontrollerats så att samtliga kommuner har lämnat uppgifter för fullmäktige, kommunstyrelse, valnämnd och revision. Dessutom har kontroller genomförts så att personnumren är korrekta, att samma personnummer inte förekommer flera gånger i samma nämnd samt att samma personnummer inte förekommer i flera kommuner.

Det är naturligtvis möjligt att det vid registreringen gjorts fel som inte upptäckts vid dessa kontroller, men det är inte troligt att dessa eventuella fel skulle vara systematiska och därmed är det inte heller troligt att de skulle påverka de slutsatser som kommit fram vid analys av materialet. De brister och felaktigheter som upptäckts har korrigerats efter kompletteringar från kommuner och regioner. Det faktum att kommunerna och regionerna har skickat in de efterfrågade uppgifterna om förtroendevalda vid olika tillfällen medför att det inte är en samlad bild från ett exakt tillfälle som ges. För de analyser som gjorts i den här rapporten utgör detta dock inget problem.

De insamlade personnumren har matchats mot olika register vid SCB för att kunna ta fram olika bakgrundsvariabler avseende de förtroendevalda. De register som använts är: registret över totalbefolkningen (RTB), SCB:s inkomst- och taxeringsregister (IoT), registret över befolkningens utbildning samt yrkesregistret. Registren som använts avser olika år.

Att undersökningen för första gången har ett bortfall avseende att sju kommuner inte har skickat in förtroendeuppdrag påverkar givetvis tillförlitligheten till viss del. Att det uppskattade antalet förtroendeuppdrag i de sju kommunerna utgör cirka två procent av det

totala antalet förtroendeuppdrag innebär sannolikt att påverkan är relativt liten totalt sett. Både avseende det uppskattade totala antalet förtroendeuppdrag och förtroendevalda som bygger på svar från de sju kommunerna i tidigare undersökningar, men även rörande de förtroendevaldas representativitet där resultat för de sju kommunerna saknas. Något större påverkan bedöms bortfallet avseende de 15 kommuner som inte skickat in uppgifter om hel- och deltidsarvoderade kunna ha. Deras uppskattade antal utgör cirka sex procent av samtliga hel- och deltidsarvoderade.

Referenser

- Besley, Timothy & Anne, Case. 2002. *Political Institutions and Policy Choice: Evidence from the United States*. Report WP02/13. London: Institute for Fiscal Studies.
- Bäck, Hanna & Öhrvall, Richard. 2004. *Det nya seklets förtroendevalda. Om politikerantal och representativitet i kommuner och regioner 2003*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Bäck, Henry. 1993. *Hur många och hurudana? Om organisationsförändringar, politikerantal och representativitet i kommunerna*. Stockholm: Institutet för kommunal ekonomi.
- Bäck, Henry. 2000. *Kommunpolitiker i den stora nyordningens tid*. Malmö: Liber.
- Gilljam, Mikael & Hermansson, Jörgen. 2003. "Demokratins ideal möter verkligheten" i Gilljam, Mikael & Hermansson, Jörgen (red). *Demokratins mekanismer*. Malmö: Liber.
- Gustafsson, Agne. 1970. *Försvar för folkstyret*.
- Gustafsson, Agne. 1999. *Kommunal Självstyrelse*. Stockholm: SNS.
- Hagevi, Magnus. 1999. *Kommunala förtroendeuppdrag 1999*. Svenska kommunförbundet.
- Hagevi, Magnus. 2002. *Professionalisering och deltagande i den lokala representativa demokratin. En analys av kommunala förtroendeuppdrag 1999*. Göteborg: CEFOS.
- Hernes, Helga. 1987. *Welfare State and Woman Power – Essays in State Feminism*. Oslo: Norwegian University Press.
- Holmberg, Sören & Oscarsson, Henrik. 2004. *Väljare – Svenskt väljarbete under 50 år*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Hosmer, David & Lemeshow, Stanley. 2000. *Applied Logistic Regression*. 2:a uppl. New York: Wiley.
- Kommunallagen. 1991:900.
- Montin, Stig. 2006. *Politisk styrning och demokrati i kommunerna. Åtta dilemman i ett historiskt ljus*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Regioner.
- Nielsen, Peder. 2001. "På och av – om uppdragsvillighet, rekrytering och avhopp i den kommunala demokratin". *Att vara med på riktigt – demokratiutveckling i kommuner och regioner*. Bilagor till betänkande av Kommundemokratikommittén, SOU 2001:48.
- Oscarsson, Henrik, 2016. *Flytande väljare*. Demokratistatistik rapport nr 21. Örebro: SCB.

- Offerdal, Audun. 2003. "Politisk rekruttering og demokrati". Uppsats presenterad på den 12:e Nordiska Kommunalforskarkonferensen i Göteborg 28–30 november 2003.
- Phillips, Anne. 1995. *The Politics of Presence*. Oxford: Oxford University Press.
- Pettersson, Jessica & Öhrvall, Richard, 2007. "Förtroendevalda i kommuner och regioner – en rapport om politikerantal och representativitet". Stockholm: SCB.
- Regeringens proposition 2001/02:80. *Demokrati för det nya seklet*.
- Raaum, Nina. 1995. "Politisk representasjon". I Raaum, Nina (red), *Kjønn og Politikk*. Tano.
- SCB. 2002. *Personer med utländsk bakgrund: Riktlinjer för redovisning i statistiken*. Stockholm: Statistiska centralbyrån, Meddelande i samordningsfrågor 2002:3. Stockholm: SCB.
- SCB. 2007. *Allmänna valen 2006. Del 4. Specialundersökningar*. Stockholm: SCB.
- SCB. *Nominerade och valda kandidater vid de allmänna valen*. Statistiska meddelanden (SOS) från åren 1982, 1985, 1988, 1991, 1994, 1998 och 2002. Stockholm: SCB.
- Schumpeter, Joseph. 1942 (1992). *Capitalism, Socialism and Democracy*. London: Routledge.
- Svaleryd, Helena. 2007. *Women's Representation and Public Spending*. IFN Working Paper No. 701. Stockholm: Institutet för Näringslivsforskning.
- Svenska kommunförbundet. 1996. *Kommunalt förtroendevalda 1995. Del 1. Fördelning på nämnder, andel kvinnor, ålder, parti m.m.*
- Svenska kommunförbundet. 2000. *Kommunpolitikern – Vem är det?*
- SOU 1945:38. *Betänkande med förslag till riktlinjer för en revision av rikets indelning i borgerliga primärkommuner*.
- SOU 1993:90. *Lokal demokrati i utveckling*.
- SOU 2016:5. *Låt fler forma framtiden! Slutbetänkande från 2014 års Demokratiutredning - Delaktighet och jämlikt inflytande*.
- Wallin, Gunnar, Bäck, Henry, & Tabor, Merrick. 1981. *Kommunalpolitikerna. Rekrytering – Arbetsförhållanden – Funktioner*. Ds Kn 1991:17–18.
- Wide, Jessica. 2006. *Kvinnors politiska representation i ett jämförande perspektiv – nationell och lokal nivå*. Doktorsavhandling. Umeå: Umeå universitet.
- Wolgemuth, Daniel. 2006. "Leder social representativitet till åsiktsrepresentativitet?" i Bäck, Hanna & Mikael Gilljam (red). *Valets mekanismer*. Malmö: Liber.

Wängnerud, Lena. 1996. "Intressen kontra stereotyper. Varför finns det kvinnliga och manliga politiker i riksdagen?". Statsvetenskaplig tidskrift 99.

Öhrvall, Richard. 2004. *Hel- och deltidsarvoderade förtroendevalda*. Stockholm: SCB.

Elected representatives in municipalities and regions in 2023

The report Elected representatives in municipalities and regions 2023 includes an analysis based on information about elected representatives submitted by the municipalities and regions to Statistics Sweden.

Number of elected representatives continue to decrease in municipalities while increasing in regions

The number of elected representatives in municipalities continues to decrease compared with previous terms of office. In 2023, there were 34 500 elected representatives in the municipalities in total, which is 1 400 fewer than in 2019. In regions, on the other hand, the number of elected representatives increased and amounted to around 4 700, around 140 more than in 2019. The trend of fewer representatives persists at municipality level, but not at regional level, which is in accordance with the last term of office.

The number of elected representative positions in municipalities also decreased from 2019. In 2023, there were 59 900 elected representative positions in the municipalities, which is 830 positions fewer than in 2019. In the regions, the number of representative positions also increased. In 2019, there were around 7 900 elected representative positions in the regions, compared to around 7 600 in 2019.

Women, young persons and foreign born persons underrepresented among representatives

Although women account for half of the population, they account for only 43 percent of the elected representatives in the municipalities. Among representatives below 65 years, 45 percent are women. Among those aged 65 years or older, 40 percent are women.

Young persons are clearly underrepresented; they account for 6 percent, which is 12 percentage points less than in the total population. There are a slightly fewer young representatives in 2023 than in 2019.

There are significantly fewer foreign-born persons among the representatives than in the population; 10 percent are foreign born compared to 23 percent in the total population.

Persons with higher education, high income, and public sector employees are over-represented among elected representatives in municipalities.

The patterns for representatives in regions are similar, although there are some differences. Women are more equally represented than in the municipalities. There are also greater differences regarding persons with higher education and higher income.

More elderly politicians

Elected representatives aged 65 years or older account for 33 percent of all politicians in the municipalities, which is 2 percentage points more than in 2019. This means that elderly persons are overrepresented among elected representatives compared to the population. In the regions on the other hand elected representatives aged 65 years or older have decreased to some degree.

Higher share of men in top positions

The distribution of elected representative positions by sex clearly shows that the more senior the position, the higher the proportion of men. In more senior positions, the share of women decreases. Women account for 43 percent of elected representatives in the municipal councils, compared to 41 percent in municipal executive boards, that wield more power. Different positions in committees show a clear pattern: 38 percent of chairpersons in municipalities are women, while only 35 percent of municipal executive board chairpersons are women, a small increase since 2019.

In the regions, the gender gap is smaller, both in the regional council, boards, as well as and among chairpersons.

Most are politicians in their spare time

As in previous surveys, a majority of elected representatives in municipalities and regions work as politicians in their spare time. Those who receive full-time or part-time compensation account for 4 percent of the total number of elected representatives in municipalities. The corresponding figure for regions is 7 percent.

Representatives who are paid part-time once again comprise a larger group than those who are paid full-time compensation.

Young or foreign born elected representatives are underrepresented among representatives with full-time or part-time compensation.

List of tables

Table 2.1 Total and average number of elected representatives in municipalities. 1951–2023

Table 2.2 The ten municipalities with highest and lowest number of inhabitants per elected representative. 2023

Table 2.3 Elected representatives in municipalities by party 2023. Number and breakdown into percentage

Table 2.4 Number of elected representatives in regional councils and number of inhabitants per representative in regions. 2023 and difference between 2023 and 2019

Table 2.5 Elected representatives in regions by party 2023. Number and breakdown into percentage

Table 3.1 Number of elected representative positions in municipalities. 1999–2023

Table 3.2 Elected representative positions in municipalities by position. 2003–2023. Number and percent

Table 3.3 Number of elected representative positions in regions. 2003–2023

Table 3.2 Elected representative positions in regions by position. 2003–2023. Number and percent

Table 4.1 Elected representatives in municipalities by number of assignments. 2023–2023. Percent

Table 4.2 The ten municipalities with highest and lowest average number of assignments per elected representative. 2023

Table 4.3 Elected representatives in regions by number of assignments. 1999–2023. Percent

Table 4.4 The ten municipalities with highest and lowest average number of assignments per elected representative. 2023

Table 4.5 Percentage of elected representatives with overlapping positions in municipalities and regions. 2003–2023

Table 5.1 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by sex and age. 2023. Percent and percent difference.

Table 5.2 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by civil status and children. 2023. Percent and percent difference

Table 5.3 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by foreign/Swedish background. 2023. Percent and percent difference

Table 5.4 Municipality elected representatives and the population (aged 18–74) by educational level. 2023. Percent and percent difference

Table 5.5 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by income level. 2023. Percent and percent difference

Table 5.6 Municipality elected representatives and the population by employment sector. 2023. Percent and percentage difference

Table 5.7 Municipalities with the highest and lowest percentage of women who are elected representatives. 2023. Percent

Table 5.8 Municipalities with the highest percentage of young (18-29 years old) and old (65 years old or older) elected representatives. 2023. Percent

Table 5.9 Elected representatives in regional councils and the population (18 years and up) by sex and age. 2023. Percent and percent difference.

Table 5.10 Elected representatives in regional councils and the population (18 years and up) by country of birth. 2023. Percent and percent difference

Table 5.11 Elected representatives in regional councils and the population (18–74 years of age) by educational level. 2023. Percent and percent difference

Table 5.12 Elected representatives in regional councils and the population (18 years and up) by income level. 2023. Percent and percent difference

Table 5.13 Elected representatives in regional councils and the population by employment sector. 2023. Percent and percent difference

Table 5.14 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by party and sex. 2003-2023. Percent

Table 5.15 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by party and age. 2023. Percent

Table 5.16 Municipality representatives and the population (18 years and up) by party and country of birth. 2023. Percent

Table 5.17 Municipality representatives and the population (18–74) by party and educational level. 2023. Percent

Table 5.18 Municipality elected representatives and the population (18 years and up) by party and income level. 2023. Percent

Table 5.21 Regional councils elected representatives and the population (18 years and up) by party and sex. 2023. Percent

Table 6.1 Representative positions in municipal committees. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Table 6.2 Representative positions in regional committees. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Table 6.3 Representative positions in municipalities by organisation and sex. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Table 6.4 Representative positions in municipalities by position and sex. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Table 6.5 Representative positions in municipalities by organisation and age (18–29 years). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Table 6.6 Representative positions in municipalities by position and age (18–29 years). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Table 6.7 Representative positions in municipalities by organisation and country of birth (foreign born). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Table 6.8 Representative positions in municipalities by position and country of birth (foreign born). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Table 6.9 Chairman of the municipal executive board by sex, age and country of birth. 2023. Percent and percent difference

Table 6.10 Representative positions in regional councils by organisation and sex. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Table 6.11 Representative positions in regional councils by position and sex. 2023. Breakdown into percentage, sex and number

Table 6.12 Representative positions in regional councils by organisation and age (18–29 years of age). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Table 6.13 Representative positions in regional councils by position and sex (aged 18–29). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Table 6.14 Representative positions in regional councils by organisation and country of birth (foreign born). 2023. Breakdown into percentage, distribution and number

Table 7.1 Number of municipalities by number of full-time remunerated representatives. 2003-2023

Table 7.2 Full-time and part-time remunerated representatives in municipalities by type of assignment. 2003–2023. Numbers and percent

Table 7.3 Full-time and part-time remunerated representatives in municipalities by party. 2023. Numbers and percent

Table 7.4 Number of regional councils by number of full-time remunerated representatives. 2003-2023

Table 7.5 Full-time and part-time remunerated representatives in regional councils by type of assignment. 2003–2023. Numbers and percent

Table 7.6 Full-time and part-time remunerated representatives in regional councils by party. 2023. Number and percent

Table 7.7 Full-time and part-time remunerated representatives in municipalities by sex. 2003–2023. Percent

Table 7.8 Full-time and part-time remunerated representatives in municipalities by sex. 2003–2023. Percent

Table 7.9 Full-time and part-time remunerated representatives in municipalities by country of birth and sex. 2003-2023. Percent

Table 7.10 Full-time and part-time remunerated representatives in regions by sex. 2003–2023. Percent

Table 7.11 Full-time and part-time remunerated representatives in regional councils by age and sex. 2003–2023. Percent

Table 7.12 Full-time and part-time remunerated representatives in regional councils by country of birth and sex. 2003-2023. Percent

List of graphs

Graph 2.1 Average numbers of elected representatives in municipalities. 1951–2023

Graph 2.2 Number of elected representatives per municipality and size of population by municipality. 2023

Graph 3.1 Number of elected representative positions in municipalities. 1974–2023

Graph 4.1 Average numbers of assignments per elected representative in municipalities. 1999–2023

Graph 5.1 Number of elected representatives in the municipalities by sex and age. 2023

Graph 5.2 Elected representatives in municipalities in 2003, 2007, 2011, 2019 and 2023 by age. Percent

Graph 5.3 Percentage of women among elected representatives in municipalities and percentage of women in municipality. 2023. Percent

Graph 5.4 Percentage of foreign born among elected representatives in municipalities and percentage of foreign born in municipality. 2023

Graph 7.1 Number of full-time and part-time elected representatives in municipalities. 2003–2019

List of maps

Map 5.1 Percentage of women among elected representatives by municipality. 2023

List of terms

Partinamn		Party names
M	Moderaterna	The Moderate Party
C	Centerpartiet	The Centre Party
L	Liberalerna	The Liberal Party
KD	Kristdemokraterna	The Christian Democratic Party
MP	Miljöpartiet	The Green Party
S	Socialdemokraterna	The Social Democratic Party
V	Vänsterpartiet	The Left Party
SD	Sverigedemokraterna	The Sweden Democrats
övr	Övriga partier	Other parties

A		
allmänna val		general elections
anställningssektor		employment sector
antal		number
arvode		remuneration
arvoderad		remunerated
av		of
B		
bakgrund		background
barn		children
befolkningsstorlek		size of population
C		
civilstånd		civil status
D		
deltid		part-time
differens		difference
E		
efter		by
eftergymnasial utb.		post upper secondary education
eller		or
ersättare		replacement
F		
facknämnd		committee
födelseland		country of birth
förgymnasial utb.		pre-upper secondary education
förtroendevald		elected representative
förtroendeuppdrag		representative positions
förändring från		change from
G		
genomsnitt		average
gymnasial utb.		upper secondary education

H	
heltid	full-time
horisontell	horizontal
I	
ingenting	nothing
inkomst	income
inrikes född	Swedish-born
invånare per förtro- troendevald	inhabitant per elected representative
J	
jämställd	equal
K	
kommun	municipality
kommunfullmäktige	municipal council
kommunstyrelse	municipal executive board
kommunvis	by municipality
kvinnor	women
kön	sex
L	
ledamot	representative
M	
mandat	seats
mandatperiod	term of office
med	with
medborgarskap	citizenship
män	men
N	
nivå	level
nominerade	nominated
O	
ogiltig	invalid
olika	different
ordförande	chairman
organ	organisation
P	
parti	party
partibeteckning	party name
position	position
privat	private
procent	percent
procentuell fördelning	percentage distribution

R	
region	region
regionfullmäktige	regional council
regionsstyrelse	regional council executive board
Representativitet	representativity
S	
samtliga	total
statlig	governmental
summa	total
T	
tio	ten
totalt	total
U	
undersökning	survey
utbildningsnivå	level of education
utländsk bakgrund	foreign back ground
utrikes född	foreign-born
uppdrag	assignment, task, position
uppdragskoncentration	concentration of positions
V	
val	election
valda	elected
valår	election year
variation	variation
vertikal	verticle
vice ordförande	vice chair
Å	
ålder	age
år	year
Ö	
överlappning	overlapping
övriga länder	other countries

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.